

FLACĂRA 13

Anul XIV nr. 13 (513) — 27 martie 1965

62
STRÎNGÎNDU-ȘI RÎNDURILE ÎN JURUL
PARTIDULUI, POPORUL NOSTRU
CINSTEȘTE MEMORIA TOVARĂȘULUI
GHEORGHIU-DEJ.

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

ULTIMUL DE LA TOVARĂȘUL

La 24 martie, cu inima cernită, întregul nostru popor a condus pe ultimul său drum pe iubitul și înțeleptul conducător al partidului și statului nostru, neuitatul tovarăș Gheorghe Gheorghiu-Dej, înflăcărat militant pentru fericirea poporului, pentru cauza socialismului și a păcii.

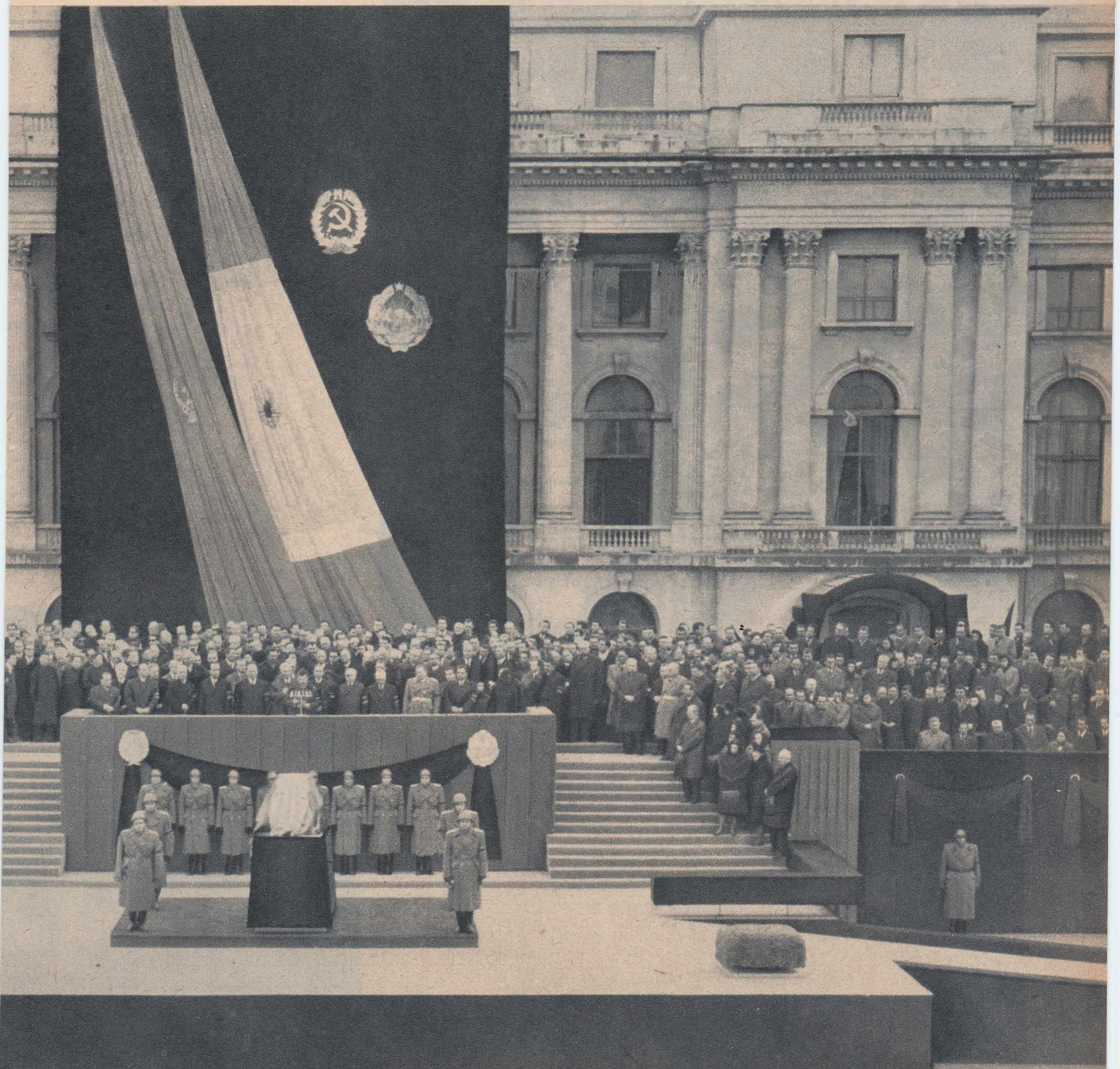
Păstrînd veșnic vie amintirea tovarășului Gheorghiu-Dej, urmînd înaltul său exemplu, întregul nostru popor și-a afirmat în aceste zile hotărîrea nestrămutată de a-și înzeci eforturile în vederea îndeplinirii neabătute a liniei generale a partidului, de a munci și lupta, strîns unit în jurul Partidului Muncitoresc Român, a Comitetului său Central, pentru făurirea viitorului tot mai luminos al României socialiste.

În paginile care urmează prezentăm cîteva imagini de la funeraliile tovarășului Gheorghiu-Dej.

Mitingul de doliu din Piața Republicii. Vorbește tovarășul Nicolae Ceaușescu, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român.

RĂMAS BUN GHEORGHIU-DEJ

Piața Republicii în timpul mitingului de dollu.

Lespedea de marmură care acoperă cripta în care se află sicriul cu corpul neînsuflețit al tovarășului Gheorghiu-Dej.

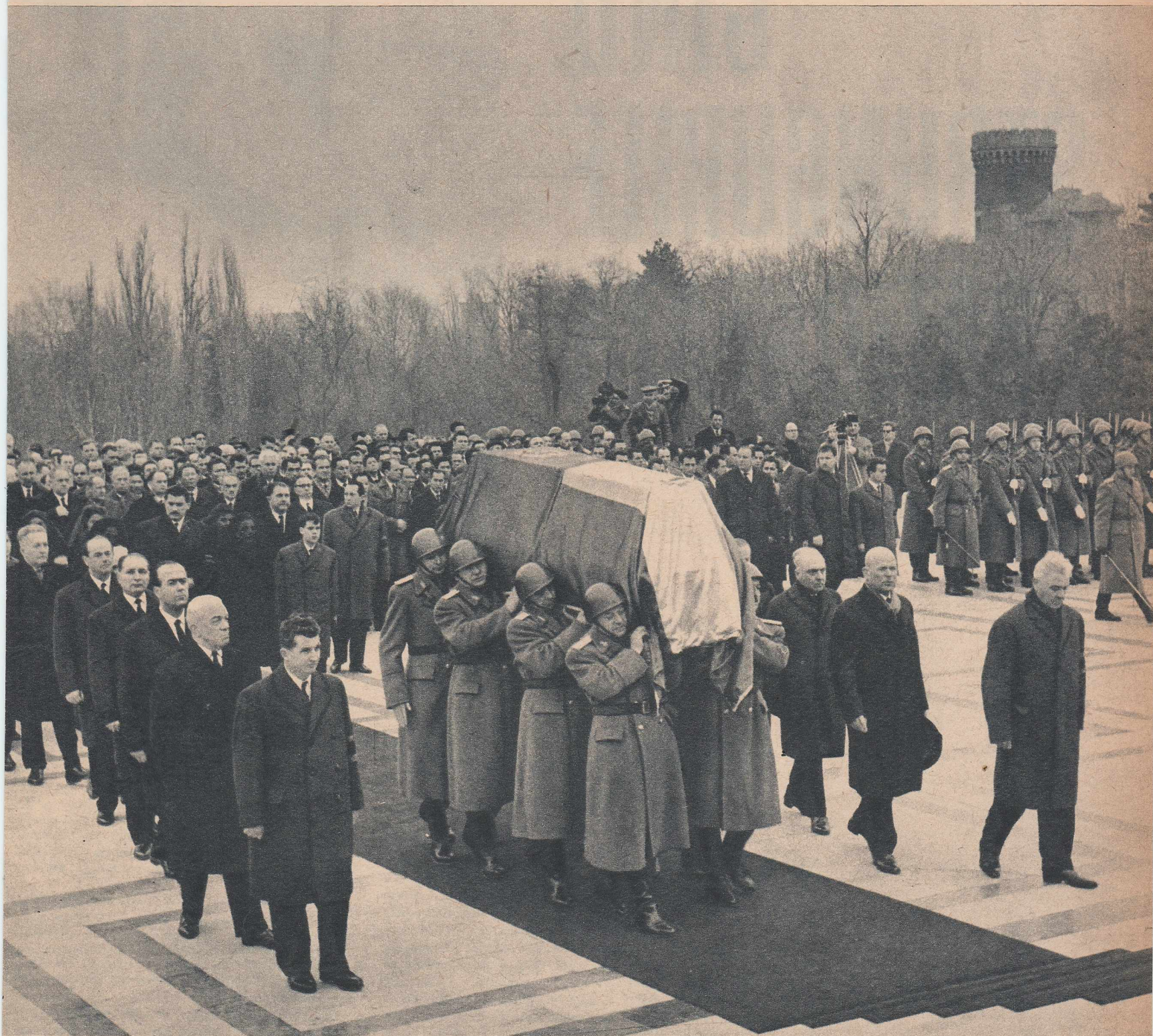

GHEORGHE
GHEORGHIU-DEJ

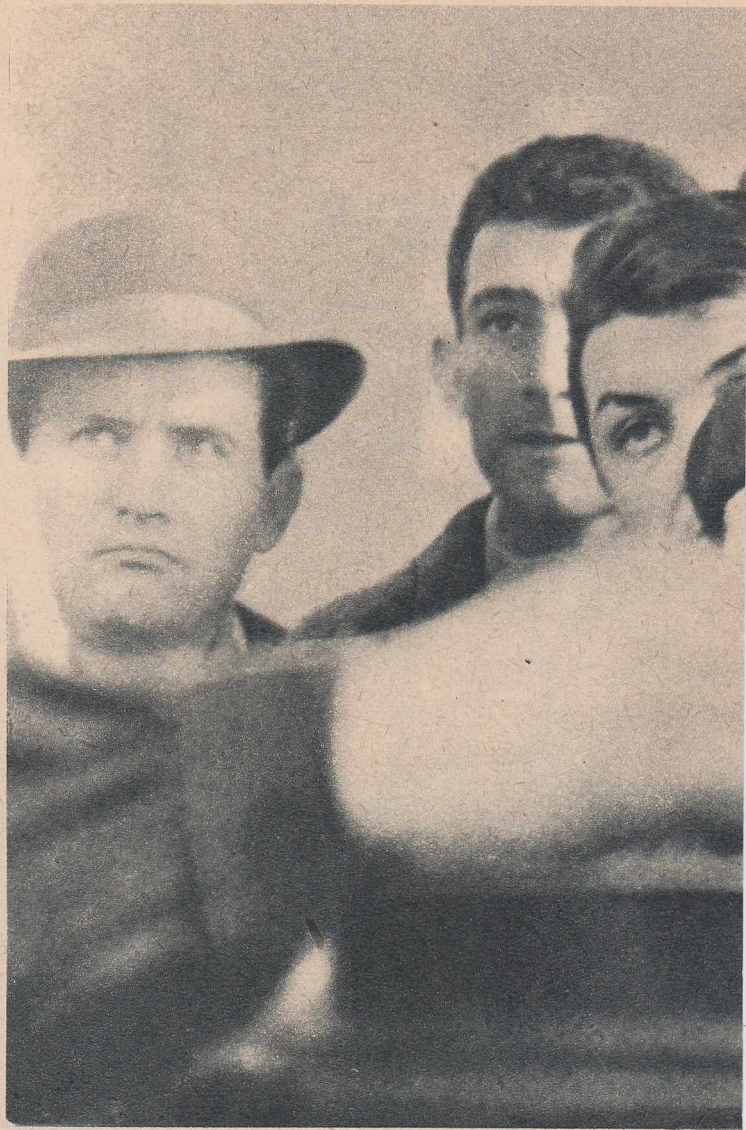
8·11·1901 - 19·3·1965

ÎN PARCUL LIBERTĂȚII

În acordurile marșului funebru, sicriul este purtat pe treptele marii scări ce urcă spre monument.

CÎND STRUNGURILE RATIONEAZĂ

Nu de multă vreme s-a întâlnit în schimb de experiență un numeros grup de ingineri, tehnicieni, muncitori cu înaltă calificare de la principalele uzine constructoare de mașini din țară. Gazde au fost constructorii de mașini din cele două mari uzine brașovene „Steagul roșu” și „Tractorul”. Înzestrate cu câteva tipuri de mașini-unelte cu un înalt grad de automatizare, gazdele au putut oferi oaspeților, în afară de referatele competente, câteva demonstrații practice care au relevat rolul cu adevărat înnoitor al mașinilor-unelte cu comandă-program în dezvoltarea tehnicii moderne. De la literatura de specialitate, participanții la schimbul de experiență au avut acum prilejul să treacă la constatarea pe viu a saltului pe care acest gen de mașini îl face în ridicarea productivității muncii, a calității produselor, în reducerea consumului de material, în ușurarea efortului uman.

Schimbul de experiență a fost cu atât mai util cu cât, treptat, uzinele noastre constructoare de mașini sînt înzestrate cu asemenea mașini-unelte cu comandă-program: strunguri, mașini de alezat și frezat și diverse mașini de forjat în măsură să asigure ridicarea necontenită a nivelului tehnic din uzinele noastre. De aceea și referatele nu s-au limitat doar la prezentarea caracteristicilor tehnice ale cutărei sau cutărei mașini, ci au abordat asemenea teme (susținute de demonstrații) ca: pregă-

tirea tehnologică și organizarea lucrului, folosirea rațională a uneltei, cum se obține o eficacitate economică maximă prin utilizarea acestui tip de unelte ș.a.m.d.

Am asistat, împreună cu participanții, la demonstrațiile făcute la aceste „minuni” ale gândirii tehnice moderne. Și pentru că asemenea „minuni” au început să fie produse și de industria românească de construcții de mașini, vă prezentăm azi una din ele.

Și dacă SRO (\varnothing 25 și \varnothing 40) și SRV (\varnothing 25 și \varnothing 40) nu vă spun mare lucru, o să lămurim îndată că e vorba de cele două perechi de strunguri-revolver (orizontale și verticale), cu diametrele respective construite de Uzina de strunguri din Arad, vîlăstarele românești ale modernelor mașini-unelte cu comandă-program.

N-a trecut multă vreme de cînd uzina arădeană a primit sarcina de studiu pentru construirea acestui tip de strung și iată-l astăzi omologat și introdus în producție de serie.

Dintre virtuțile acestor creații materiale ale uzinei, SRO și SRV, inginerul Ioan Damian, constructorul șef al uzinei, ne enumeră: cuplajul electromagnetic care permite comanda de la distanță cu ajutorul unor butoane. Într-adevăr, lingă strung observăm cunoscutul tablou de comandă cu complicatele lui rele, contacte, butoane colorate etc. O piesă hexagonală montată la strung și pre-

Ingineri, tehnicieni, muncitori de la principalele uzine constructoare de mașini din țară urmăresc cu mare atenție una din demonstrațiile practice care au însoțit schimbul de experiență pe țară privind „utilizarea rațională a mașinilor-unelte cu comandă-program” (Brașov, 1965).

văzută cu came dispuse după anumite scheme asigură execuția așchierii după comanda-program. Rolul muncitorului se limitează astfel la introducerea și desprinderea piesei. Și, evident, la supravegherea mașinii.

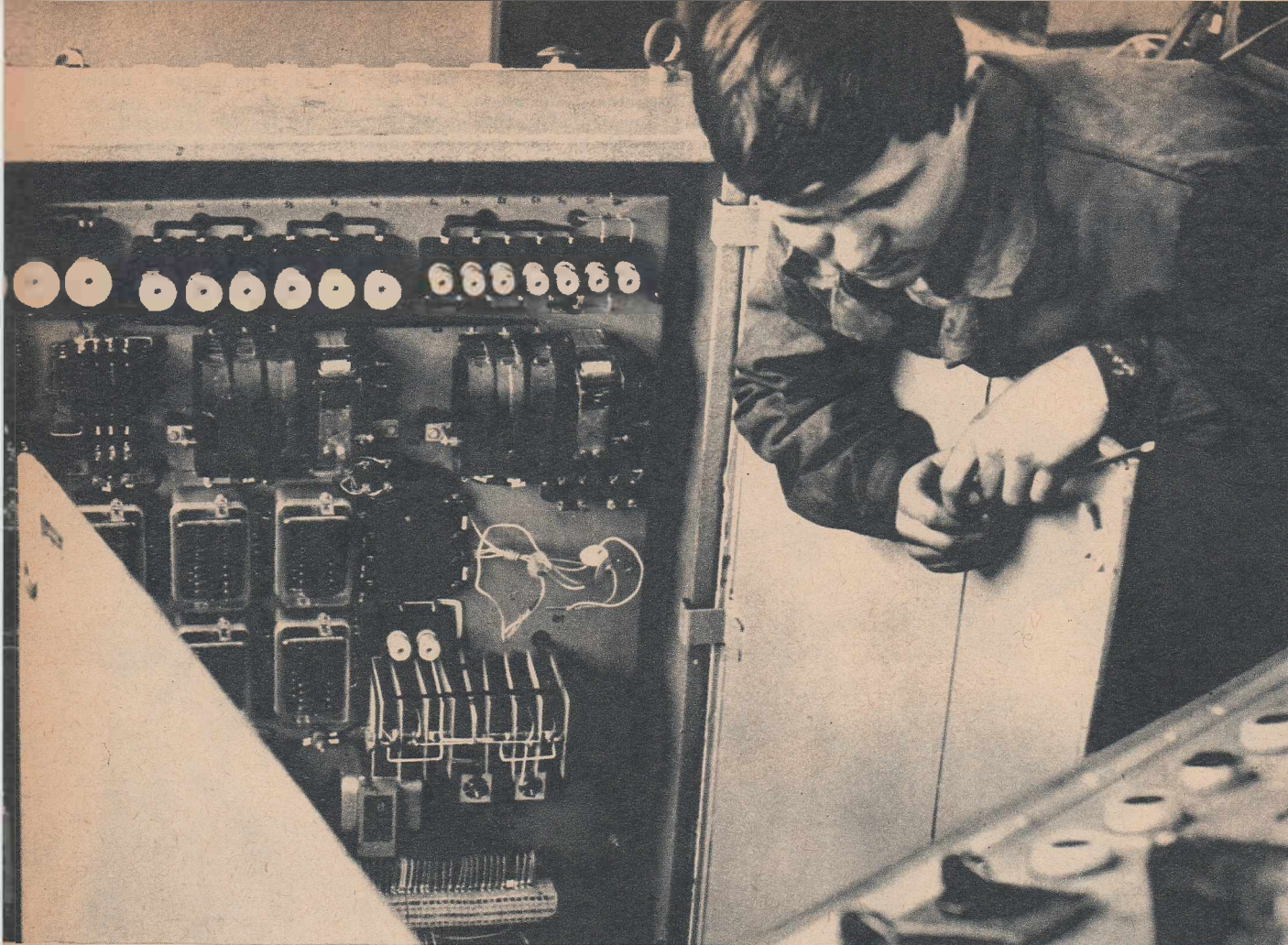
Performanțele obținute de SRO și SRV stau mărturie și justificare mândriei colectivului care le-au creat.

Este vorba aici nu numai de o considerabilă sporire a productivității (atingând la unele operații până la 100% față de tipul neautomatizat) sau de asigurarea unor indici de precizie neobișnuiți. „Mașini atât de perfecționate — subliniază ing. Damian — asigură, până la cele mai mici amănunte, respectarea strictă a disciplinei tehnice, a indicațiilor tehnologice”.

Acestea sînt cîteva din calitățile intrinsece — ca să spunem așa — ale mașinii-unelte ce ne-a fost prezentată. Nouă ni s-a părut însă că mai dezvăluim o calitate a mașinii, care dacă nu se răs-

Strungarul Zicu Biziiac de la „Steagul roșu” din Brașov este unul din muncitorii uzinei care stăpinesc complexe mașini-unelte cu comandă-program cu care a fost utilată cunoscuta întreprindere brașoveană.

Tabloul de comandă cu relele lui electrice. Aici „gindește” strungul...

fringe asupra piesei ce i se dă să prelucreze, se face observată în schimb în spiritul de muncă al colectivului care i-a dat naștere. Elaborarea și trecerea la producția de serie a minumatului nostru strung cu comandă-program a determinat printre constructori — de la inginerul șef și pînă la muncitorii — o nouă atitudine față de calificare. Literatura de specialitate, cuprinsă într-o amplă bibliografie, organizarea de numeroase cursuri de califi-

care (în special pentru electricieni), conferințe, asistență tehnică etc., au asigurat nu numai cunoștințele necesare constructorilor de diferite niveluri, dar au reușit să trezească în uzină un adevărat val de interes față de învățatură în general. „Tehnica modernă și sărăcia de cunoștințe nu fac casă împreună” — se spune în uzină.

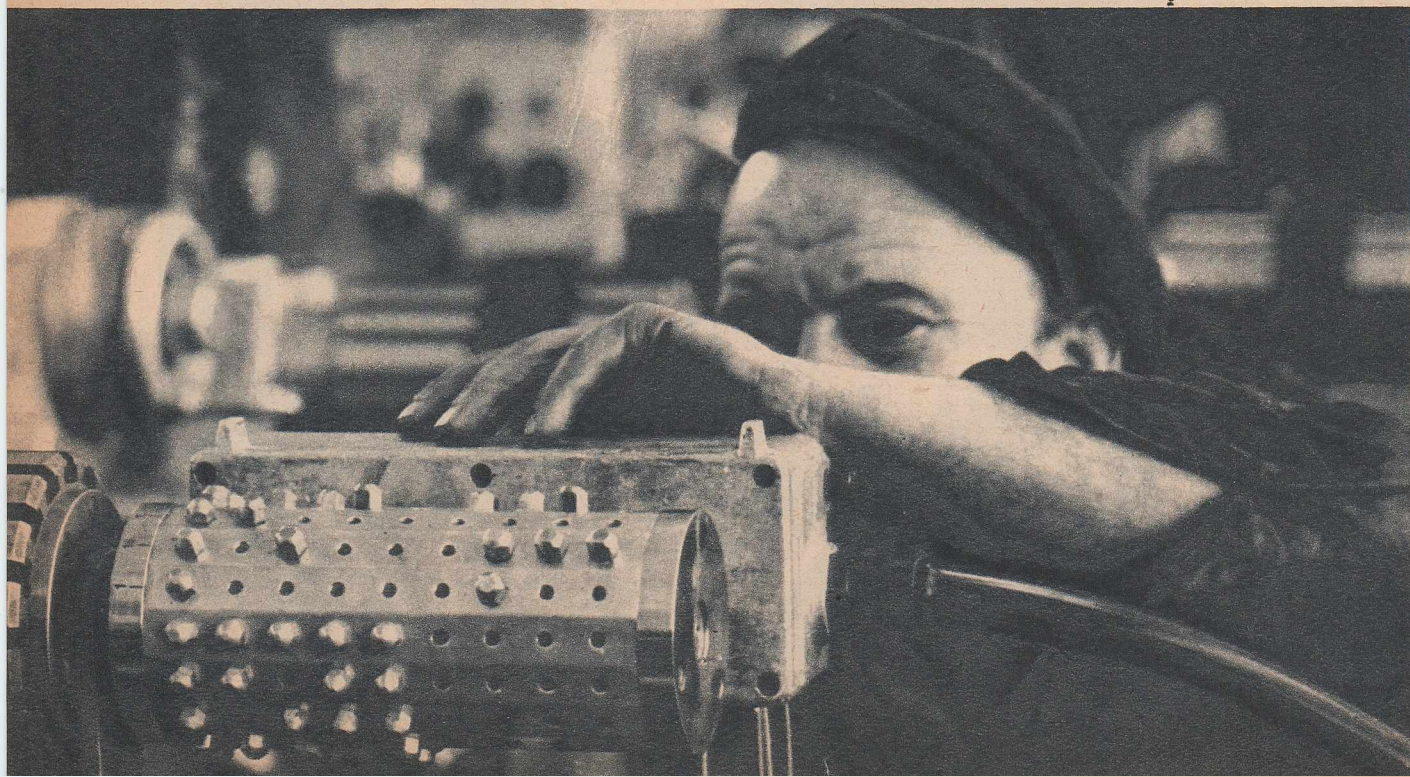
Lupta pentru o înaltă calificare, pentru aplicarea tehnicii celei mai moderne a devenit cauza

întregului colectiv al uzinei, care își afirmă în felul acesta hotărîrea de a traduce în viață indicațiile partidului.

Am plecat de la uzina arădeană contaminați de optimismul constructorilor uneia din mașinile care vorbesc grăitor nu numai despre ziua de azi ci și despre cea de mâine.

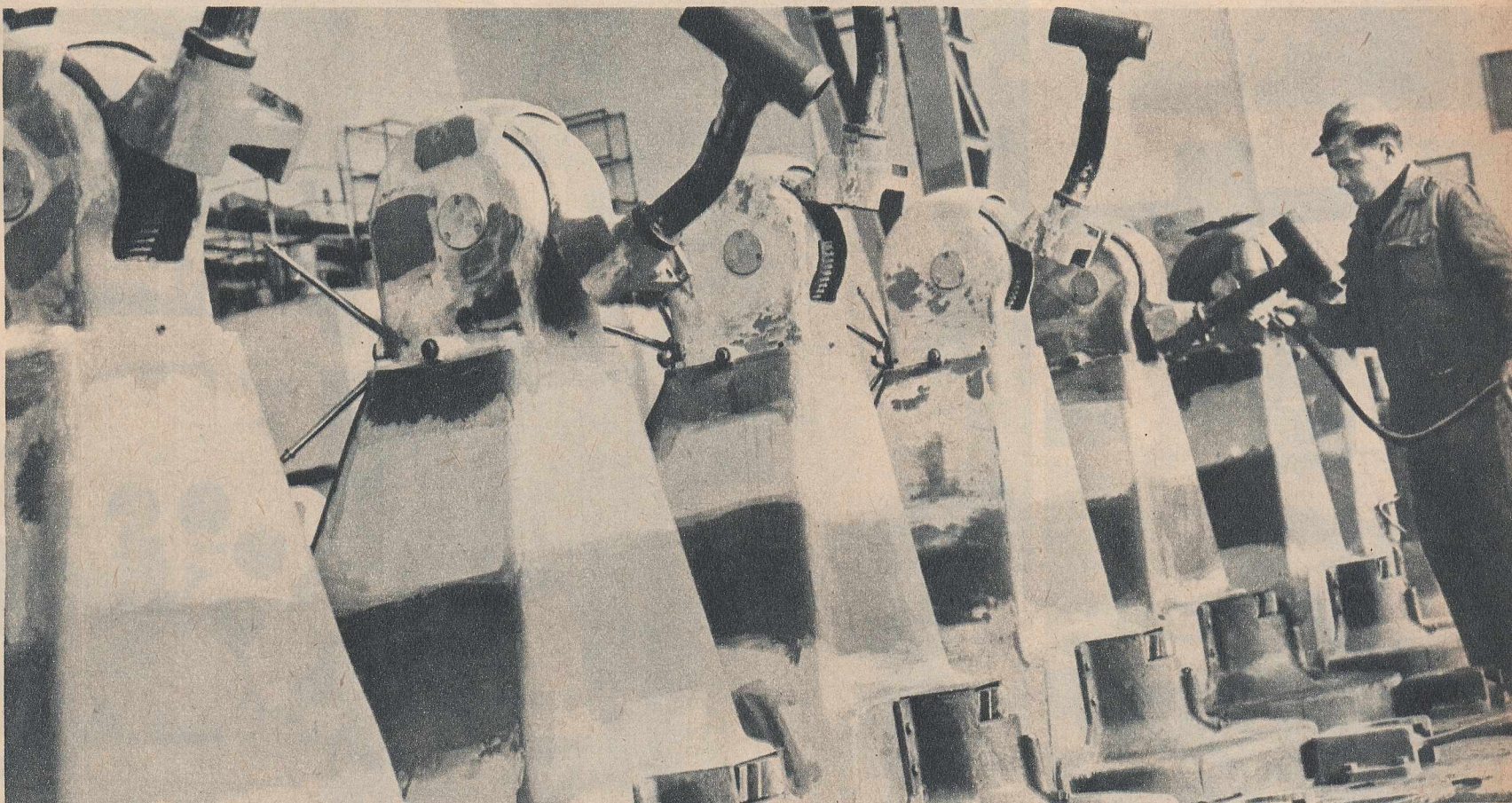
E. DASCĂLU
Fotografii de Tr. PROSAN

...iar aceasta este piesa cu care strungul nostru „ascultă” comanda-program, dispusă după o anumită schemă, cu ajutorul buloanelor ce se văd în fotografie.

CALITATE LA „TEHNOFRIG”

Finisarea produselor.

„Tehnofrig” este cunoscută mai cu seamă prin utilajele sale frigorifice. De astă dată însă vă vom prezenta o altă față a uzinei clujene și veți afla că...

În uzină a sosit un brutar... Faptul n-ar fi chiar atât de important ca să-l semnalăm și noi (cu toate că prezența unui brutar într-o hală metalurgică e un lucru insolit) dacă el n-ar fi fost solicitat în niște probleme exclusiv tehnice. Omul și-a suflecăt mincile cămășii și s-a apucat gospodărește de treabă, ignorând mașinile care la numai câțiva pași așchiatu metalul. A făcut aluat, l-a frământat și a trecut cu vederea micile glume despre covrigi aruncate de către un mucalit. Poate numai cei care urmăreau geneza plinii și ascultau cu seriozitate explicațiile. Și iarăși ni se pare un fapt neobișnuit ca un metalurgist să învețe să facă aluat chiar în incinta unei hale de uzină. În sfârșit, de ce n-am recunoaște că ideea celor de la „Tehnofrig” din Cluj ca, înainte de a livra utilajul de panificație, să-l încerce sub sarcină chiar cu materialul cu care va lucra — a fost o idee excelentă? Dar cum nu oricine mântincă pline o și poate prepara, oamenii au chemat „beneficiarul”. Și el a venit și, după cum toată lumea a recunoscut, a fost de mare ajutor în verificarea calității utilajelor.

Metaforic vorbind, pinguinul de

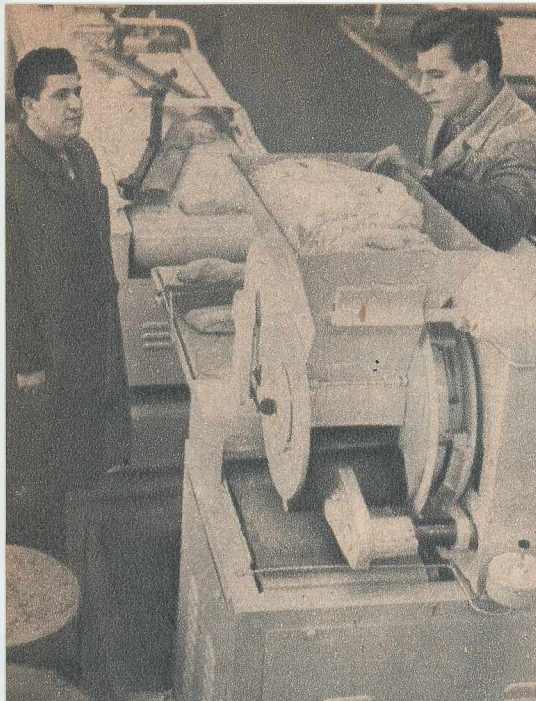
pe marca fabricii ar trebui, de la caz la caz, înzestrat cu diverse accesorii. Simbol al temperaturilor scăzute, el mai însoțește și alte produse ale fabricii clujene: utilajul de panificație și de vinificație. Deci i-ar lipsi uneori o bonetă albă, alături o butelcă...

PÎINEA CEA DE TOATE ZILELE...

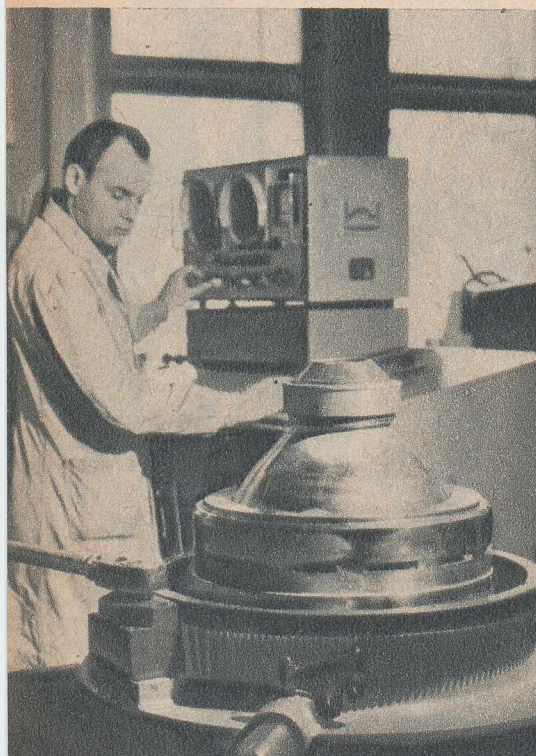
Este un fapt îndeobște știut — statisticienii l-au făcut public — că numărul orașelor a crescut paralel cu sporul populației urbane. În ultimii cincisprezece ani unele așezări rurale au devenit orașe, iar cele urbane au cunoscut un ritm accelerat de creștere ajungând, multe, chiar să-și dubleze populația. Un exemplu: 25 de orașele au depășit în 1963 cincizeci de mii locuitori. Micile și pauperele brutării și minunata dexteritate domestică a gospodinelor n-au mai putut satisface, în aceste noi condiții, cerințele sporite ale populației. Industrializarea panificației s-a impus ca un deziderat al

C. BOZBICI

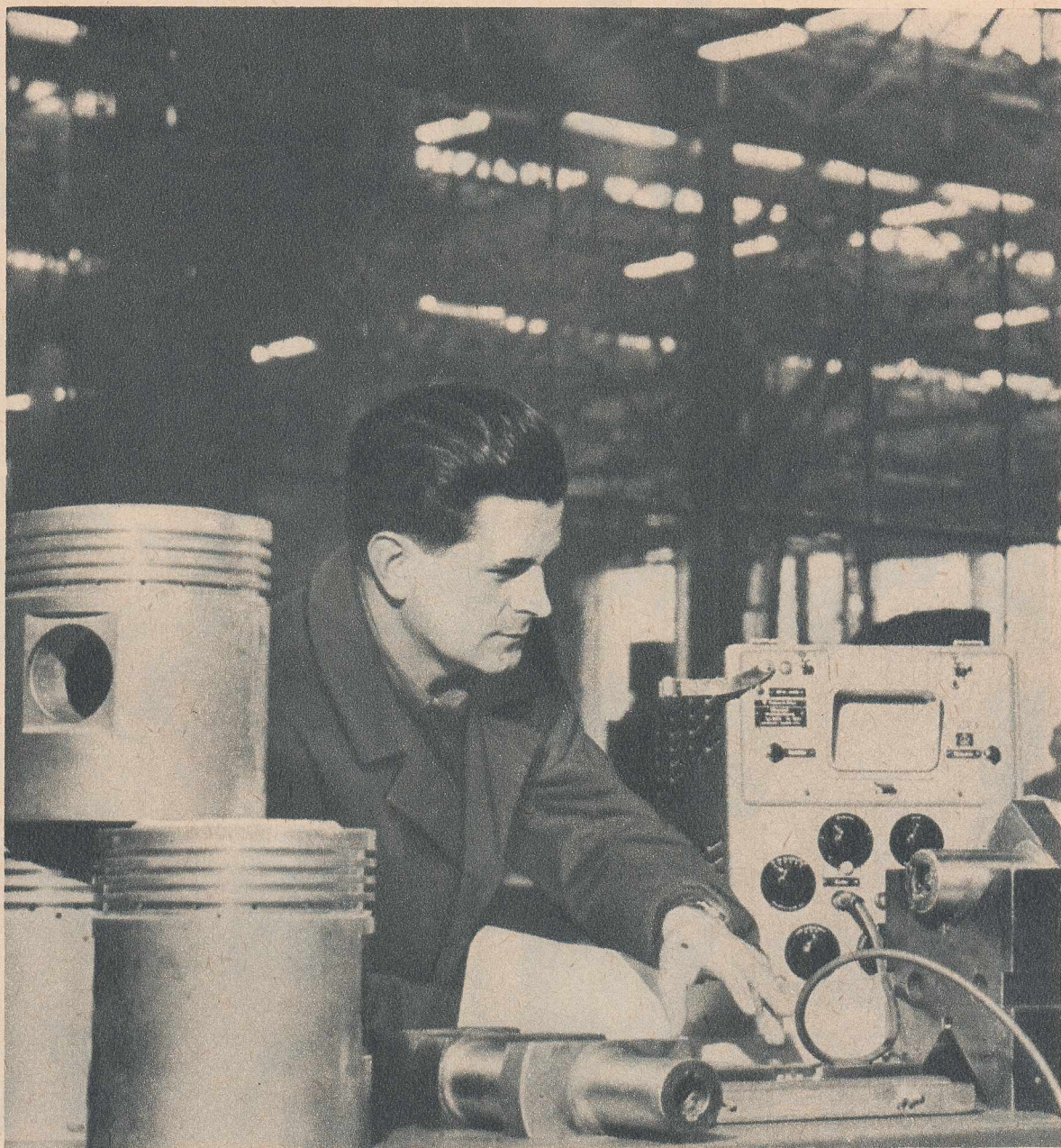
(Continuare în pag. 10)

◀ O șarjă de pîine în uzină? Nu! Cu aluatul adus chiar în hală, o mașină este supusă controlului tehnologic.

In laboratorul fabricii dotat cu mijloace moderne de măsurare se controlează calitatea diverselor produse.

lumii moderne în care trăim. „Tehnofrig” din Cluj contribuie la îndeplinirea acestei cerințe. Uzina e pe cale să încheie un ciclu început cu doi ani în urmă: fabricarea unor linii tehnologice complete pentru prepararea pîinii. Utilajele acestea vor trebui să satisfacă nu numai gusturile consumatorilor în materie de pîine, dar și nevoile lor, adică trei deziderate: sortimente variate, calitate corespunzătoare și cantitate necesară. Visul brutarului anonim obosit de efort și toropit de căldura cuptoarelor din cărămidă s-a realizat: sub ochii lui făina de grâu se transformă ușor și repede în pîine rumenă și pufoasă. Frământătoarele, mașinile de divizat, de premodelat și modelat, predospitoarele și dospitoarele finale și, în sfîrșit, cuptoarele, au mecanizat întregul proces de fabricație a pîinii.

Inginerul Tiberiu Tenkei de la serviciul constructor-șef al uzinei ne-a arătat că într-o fabrică de pîine, care are o capacitate medie de producție, o singură mașină de divizat înlocuiește munca a 15—20 de oameni în 24 de ore.

Cuptorul meșteșugarului de odini-

oară avea virtuțile lui incontestabile, dacă și măiestria brutarului era la înălțime. Într-un proces de producție de amploare, cum îl presupun aceste linii tehnologice complete, cuptoarele trebuie să facă față unor sarcini de mare productivitate. Serviciul de concepție al uzinei a proiectat trei tipuri de asemenea cuptoare cu diverse capacități: de 2,5 tone, de 5 tone iar cel de-al treilea tip de 10 și 20 tone, proiectat și în fază de execuție, destinat unor fabrici de pîine din orașele mai mari, fabrici aflate în construcție sau în perspectivă de a se construi. Cum vor asigura acestea calitatea și productivitatea? Calitatea nu mai este legată de subiectivitatea executantului. Brutarul de odinioară, înainte de a coace pîinea, băga mîna în cuptor ca să-i ghicească temperatura. Termoregulatele cu care sînt dotate cuptoarele de la „Tehnofrig” nu numai că fac constatări de rigoare dar și mențin temperatura necesară. Dar nu numai atât: acum, pentru fiecare sortiment, de la cornul banal la franzelă, prin mecanismul de reglaj, se menține temperatura adecvată. Apoi, un mecanism-ceasor-

nic, reglat în prealabil, emite un semnal sonor: pîinea s-a copt!

Prin aceste cuptoare vor trece zile și nopți șiruri lungi de pîini. Încărcarea și descărcarea lor a fost rezolvată pe două căi. La cele de 5 tone o bandă mobilă introduce coca și, printr-o mișcare inversă, scoate pîinea coaptă. Cuptoarele de 10—20 tone sînt concepute în sistem tunel: o bandă mobilă străbate încet zona toridă, în care se coc și se rumenesc necontent pîini.

O SARCINĂ PERMANENTĂ: CALITATEA

„Cîte reclamații primește uzina în legătură cu calitatea produselor sale?” — l-am întrebat pe tovarășul Zeno Miron, șeful serviciului C.T.C. „Într-un număr redus, și numai la seriile zero, adică la acele utilaje la care beneficiarii ar fi chiar bine să-și spună totdeauna părerile tehnice” — a fost răspunsul. „Atunci cum asigură colectivul calitatea utilajelor?”

Povestea cu brutarul ați aflat-o la începutul reportajului nostru și o puteți vedea cu ochii dv. într-una

din fotografiile alăturate. Unui ade-vărat examen critic a fost supusă mașina de divizat aluat în bucăți mari. Ea încă nu părăsise uzina și toți factorii care concuseră la construcția ei, proiectanții, tehnologii și 28 de muncitori, și-au spus părerea despre dificultățile pe care le-au constatat. Drept urmare i-au adus îmbunătățiri substanțiale la reglarea cuștelor și a camelor și astfel produsul a trecut severul examen al calității. La fel și mașina de rulat cornuri a fost analizată în cadrul comisiei interne tehnice și i s-au făcut numeroase remedieri la execuția pieselor și subansamblurilor.

Dacă beneficiarii nu fac reclamații e un semn că utilajele sînt bune; dar după părerea colectivului de ingineri ai uzinei faptul în sine nu înseamnă nicidecum că s-a realizat tot ce se poate în domeniul calității. O uzină ca „Tehnofrig”, care are producție de serie mică cu o varietate mare, e obligată moral să urmărească comportarea utilajelor în exploatare. Și chiar dacă beneficiarul tace și e mulțumit, uzina trebuie să-l întrebe de modul cum s-a com-

Punctul de control final :
defectoscopul ultrasonic
intră în acțiune...

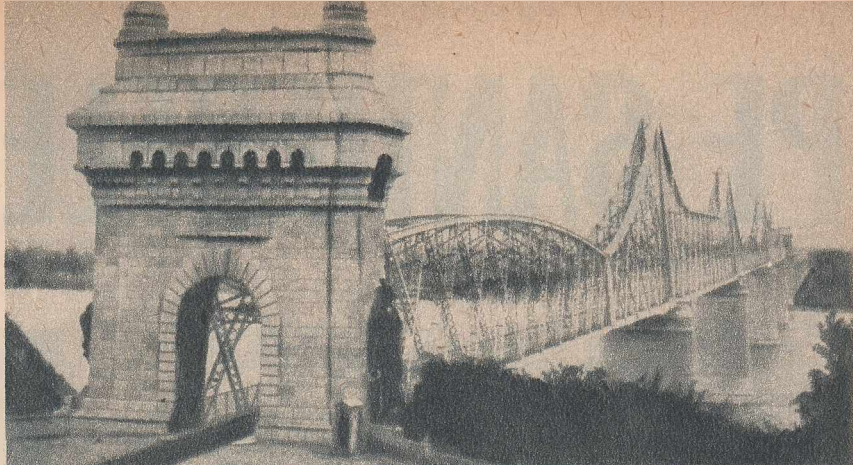

portat cutare sau cutare mașină sau agregat. De aceea uzina va întreprinde o anchetă pe diverse teme. În primul rând în problema uzurii la compresoarele cu două trepte, a comportării materialelor la vasele din oțeluri inoxidabile etc.

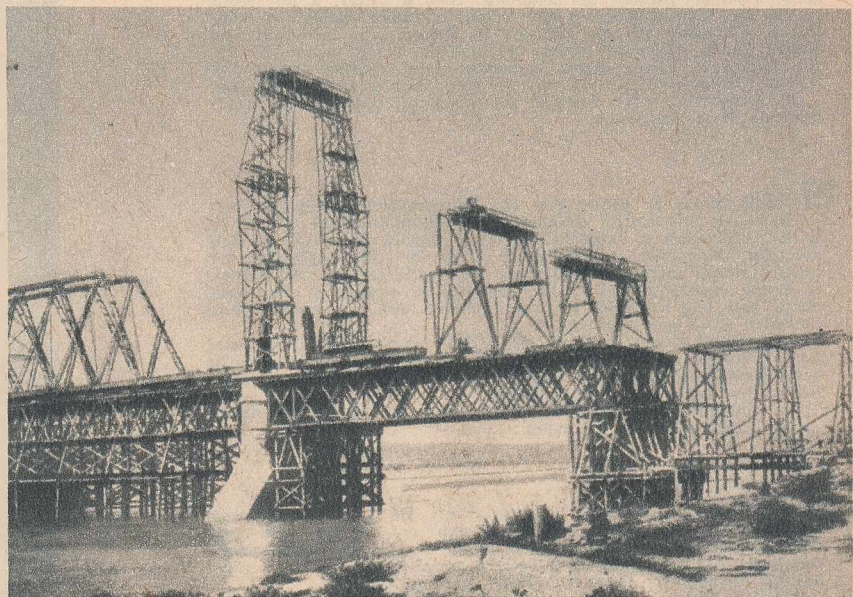
Controlul calității a fost organizat în diverse stadii ale fluxului de producție. În afară de laboratoare, și cele 12 puncte C.T.C. au fost înzestrate cu aparate de măsurat și control perfecționate.

Atenție deosebită s-a acordat mai cu seamă personalului care efectuează controlul calității. Acest corp tehnic cuprinde circa 50 de persoane și a fost selecționat după gradul de pregătire profesională. De asemenea a fost reglementată și problema controlului în schimburile doi și trei, în care lucrează în afara corpului obișnuit de controlori C.T.C. și ingineri și tehnicieni. Sint măsuri trainice care vor duce fără îndoială la ridicarea permanentă a calității la fabrica clujeană.

C. BOZBICI
Fotografii de S. STEINER

Podul de la Cernavodă.

Podul peste Borcea în timpul construirii.

PODUL DE LA CERNAVODĂ împlinește 70 de ani

Podul de la Cernavodă împlineste 70 de ani. Dacă cineva ar socoti câte vagoane au trecut peste el din 1895 când a fost inaugurat, ar putea afla că numărul lor se urcă la zece milioane.

La epoca când a fost construit, podul peste Dunăre de la Cernavodă era cel mai mare pod din Europa și unul dintre primele patru din întreaga lume. Construirea lui a durat cinci ani — din 1890 până în 1895 — fiind executat după proiectele inginerului Anghel Saligny. Podul are o lungime de 470 m, iar înălțimea sa peste apă este de 30 m (atât cerea navigația de la sfârșitul secolului trecut, care mai folosea corăbii cu catarge înalte).

În continuarea podului de la Cernavodă s-au construit viaducte și podul de peste Borcea. Pentru acest complex de poduri s-au folosit 17.000 tone de oțel.

Inaugurarea lucrărilor a avut loc la 14 septembrie 1895, în prezența a câtorva mii de persoane venite din regiune și de la București. Prima trecere peste pod a fost făcută de un convoi de 15 locomotive grele lansate cu viteza de 80 km pe oră, după care a trecut și un tren de persoane plecat în cursă directă București-Constanța. În timpul acesta inginerul Saligny și un grup mare de muncitori constructori au stat sub pod, într-o șalupă, sfidînd — se spune — neîncrederea celor care preziceau prăbușirea construcției.

Din documentele vremii reținem o

parte a textului înzidit într-unul din picioarele podului, la inaugurare: „Această grandioasă lucrare, concepută și condusă de ingineri români, face fală neamului românesc și va fi pururi un îndemn puternic pentru urmașii noștri spre a purcede tot mai departe pe calea muncii, a civilizației și a măririi“.

Este interesant de reținut condițiile grele în care s-a lucrat. Un raport al doctorului Dumitru Tinc, care a condus serviciul medical al șantiierelor podului timp de trei ani, arată bunăoară că lucrul în chesoane se făcea la lumina luminărilor. În fiecare cheson ardeau câte 2 luminări pe oră sau 48 pe zi, deci se lucra continuu. Fumul acestor luminări, la care se adăuga alimentația proastă, ducea la îmbolnăvirea majorității muncitorilor. Au urmat apoi două mari flageluri care au făcut numeroase victime pe șantiere: paludismul, al cărui grafic oscila între 800 și 1.000 de cazuri anual, și holera, care în 1893 a cauzat moartea a 75 de muncitori. Prin căderi de pe schele au murit 45 de muncitori. A fost și un caz uimitor: un muncitor a căzut din vârful podului — de la 66 m — între două stînci, în... noroi, înfundîndu-se pînă în gît și scăpînd teafăr.

Cele două războaie mondiale și-au lăsat, la vremea lor, urmele asupra podului, dar pînă la urmă trîncia lui a învins și astfel mărețul edificiu, realizat acum 70 de ani cu mijloace tehnice modeste, continuă să stea în rîndul marilor realizări mondiale.

PE ȘANTIERELE ȘI ÎN UZINELI

1 În puternica cetate de foc de la Hunedoara, unde ciocotul muncii nu cunoaște clipă de răgaz, ritmul înalt se reflectă ca într-o oglindă pe graficele întrecerii socialiste: 21.000 tone fontă, 9.000 tone oțel, 2.800 tone cocs peste plan realizate de harnicii siderurghiști de la începutul anului până la 20 martie.

Aproape jumătate din cantitatea de fontă elaborată peste plan este opera muncitorilor de la furnalul de 1.000 m.c. În ultimele zile muncitorii care deserveșc acest impresionant agregat au reușit să elaboreze cu 70 kg mai multă fontă de bună calitate pe fiecare metru cub de volum util față de luna februarie. Rezultatul este cu atât mai valoros dacă se are în vedere că în această lună consumul de cocs pe tonă de fontă, la acest furnal care înghițe zilnic 2.000 de vagoane de minereuri, cocs și calcar, a fost redus cu 195 kg. Cifrele enunțate sînt numai o palidă expresie a hotărîrii și abnegației cu care muncesc în fiecare clipă prim-furnaliștii Simion Jurcă, Alexandru Comșa și Ludovic Cioșz, cauperiștii Vasile Istrate și Florea Pirvu, muncitorii din echipele maistrului Nicolae Mărculescu și toți cei ce deserveșc puternicul agregat.

În fotografie: ritm susținut la laminorul continuu de semifabricate de la Hunedoara.

2 Vestile sosite în aceste zile din întreprinderile industriei materialelor de construcții dovedesc neîmbrămurita hotărîre a muncitorilor, inginerilor și tehnicienilor de a traduce în viață, în mod exemplar, indicațiile partidului, de a susține prin activitatea lor rodnică ritmul intens de construcție pe marile șantiere ale patriei. În prima decadă a lunii martie fabricile de ciment, a căror producție este larg solicitată în toate regiunile țării, au realizat peste prevederi 4.700 tone clincher.

Îndeplinind sarcinile trasate de partid, constructorii de pe șantierul Fabricii de ciment Birsești-Tg. Jiu, care va produce anual 2 milioane tone ciment, se străduiesc să scurteze în tot mai măsură termenele prevăzute în grafic.

În fotografie: la tururile de cicloane ale Fabricii de ciment de la Birsești a început montajul.

3 Galați, Brăila, Oltenița, Tr. Severin... De pe calele acestor șantiere navale dunărene alunecă mereu noi și noi vase spre albia fluviului... În primul trimestru al acestui an, constructorii navali de aici, antrenati în întrecerea socialistă, au lansat la apă, înainte de termen, 14 nave noi de diferite tonaje.

De la Oltenița, harnicii constructori Tache Cernica, Constantin Chioseava, Gheorghe Ciorică și mulți alții raportează partidului și guvernului că și-au realizat, înainte de vreme, planul pe primele trei luni la producția marfă. În această perioadă, de la Oltenița au pornit în cursă o motonavă de 2.000 tone și două ceamuri a 1.000 tone fiecare.

Hotărîrea constructorilor navali din cele patru șantiere navale ale țării, materializată în noi angajamente, tot mai importante, este revelatoare — să termine înainte de termenul stabilit vasele în construcție: 10 cargouri de 3.000 și 4.500 tone, primele spărgătoare de gheață de fabricație românească, 4 motonave de 2.000 tone, noile tipuri de remorhere de 1.300 CP, drage, șalande și bacuri autopropulsate etc.

În fotografie: lucrări de finisare la o nouă dragă maritimă.

Am văzut În magazine...

... CONFECȚII NOI PENTRU BĂRBAȚI:

— la magazinul „Adam” din Piața Palatului, *sacouri din jersey de lînă pură*, în diferite mărimi și culori (gri-antracit, gri-deschis, maro, oliv). Închise la doi sau trei nasturi, unele au buzunare aplicate, altele clasice (tăiate). De calitate foarte bună, se modelează bine pe corp și sînt durabile, constituind o îmbrăcăminte ideală pentru primăvară și toamnă;

— *raglane din reton dublate* cu material escosoz din bumbac în culori asortate. Au o croială sport (mîneca raglan, platcă și cordon) foarte modernă. Spre deosebire de cele existente pînă acum în comerț, acestea, fiind căptușite, cad mai bine, se șifonează mai greu și sînt mai trainice. Sînt foarte

solicitate, fapt ce ar trebui să determine luarea de măsuri care să asigure un stoc permanent în magazine.

...PENTRU FEMEÎ:

— conformîndu-se tendințelor acestui sezon, I.I.S. „Arta Modei” a lansat *trois-pièces-uri din jersey de lînă de calitate superioară*. Compuse dintr-un scampolo fără mîneci, o fustă și o jachetă cu mînecă lungă cu nasturi în culoare, ele sînt foarte practice, pretîndu-se la diferite combinații (se pot purta atât fără jachetă, cît și ca simple deux-pièces-uri, fără scampolo, care, la rîndul lui, poate fi asortat la diferite fuste). Există în culorile cyclamen, bleu și gri;

— *din același material, pardesiuri* într-o bogată gamă de

culori: gri-antracit, gri-deschis, oliv, verde, roșu, grenă etc. Se găsesc în magazine trei modele: cu revere, cu guler închis pe gît, sau degajat, închiate la trei sau patru nasturi și avînd mîneca aplicată sau chimono. Suplețea materialului, ca și croiala dreaptă, dau o notă deosebită elegantă acestor pardesiuri, care îmbracă bine orice siluetă.

...ȘI PENTRU COPII:

— *veste de lînă* mai ales pentru sezonul de primăvară și toamnă, cînd spatele și pieptul trebuie apărute în mod special. Se spală ușor, în apă călduță cu un detergent, și se usucă repede. Se vind la I.C.S. Romarta — Magazinul copiilor. Culoarea: bej cu maro, măsura — 34. Sperăm ca în curînd să le vedem și în alte culori și mărimi;

— *jachete de rolan*, închise pe gît, în diferite lucrături și culori (fie uni, fie în combinații de bleu cu alb, verde cu alb etc). Moi și călduroase, asortate la un pantalon lung din stofă sau jersey, înlocuiesc cu

succes pardesiul în zilele însorite de primăvară. Se găsesc în toate mărimile, pentru copii între 2 și 12 ani.

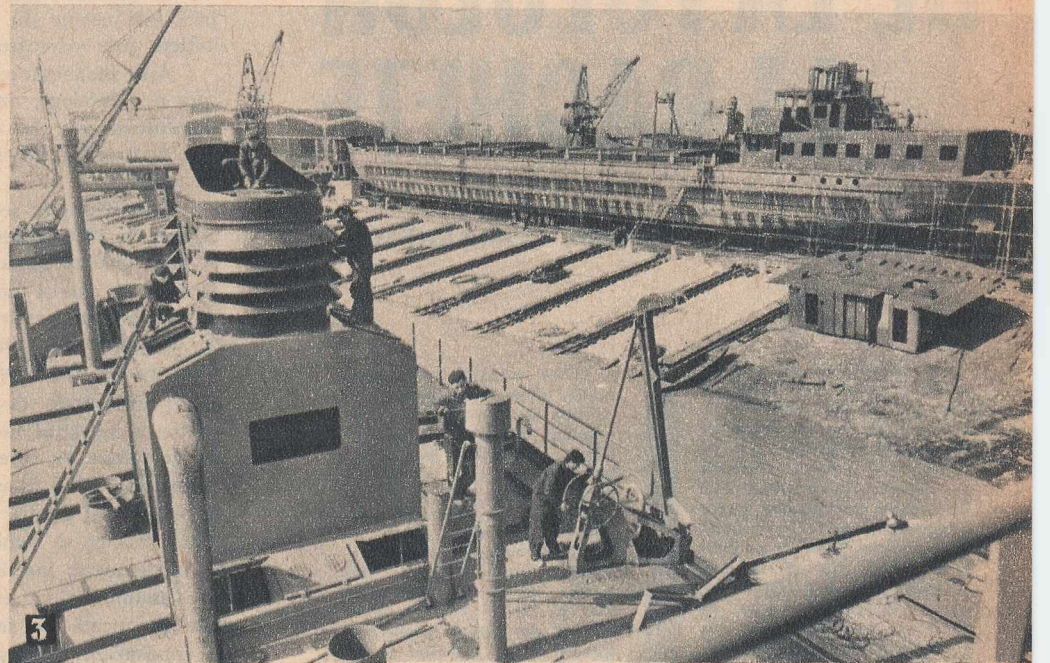
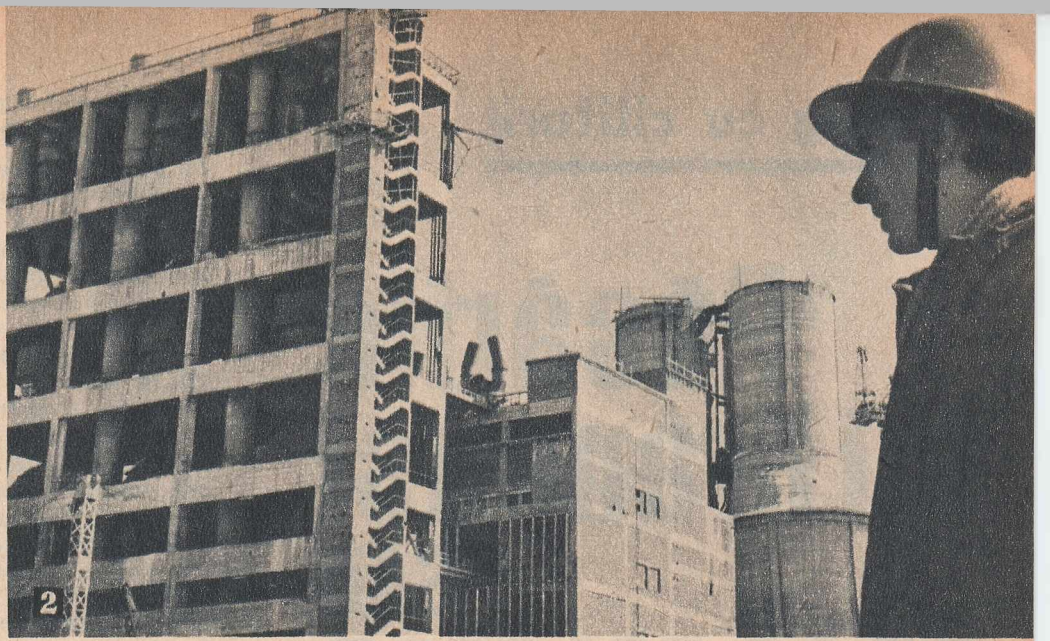
...NOI SORTURI DE PASTI FĂINOASE:

— preparate după o rețetă italiană, *pastele făinoase „Extra”* nu se sfărîmă la fiert, sînt spornice, hrănitoare și totodată foarte gustoase, constituind un aliment la fel de prețios pentru persoanele sănătoase ca și pentru cele suferinde. Fabricate în diverse formate (pătrățele, melcișori etc.) pot fi utilizate, după plac, la supe, buzdinci, ca garnituri la friptură sau preparate cu brînză, parmezan, sos tomat, lapte etc.

...LA O. C. L. TEHNOMETAL DIN CALEA VICTORIEI 39, UȘTENILE CASNICE DEOSEBIT DE PRACTICE:

— *un spălător de vase* alcătuit dintr-un tub de cauciuc lung de circa 60 cm și terminat la capăt cu o perie de lemn prevăzută cu fire din material

ATRIEI

plastic și cu orificii pentru trecerea apei. Adaptându-se la robinetele obișnuite, acest spălător poate fi folosit, după necesitate, atât la spălatură cât și la clătirea vaselor, protejind astfel mâinile gospodinei;

— *cuțitul și paleta de tortă* din metal inoxidabil, cu mânerul de ebonită, făcând parte din garnitura „București”. Sînt, pe cît de reușite ca aspect, pe atît de practice. Fiind lung și suficient de lat, cuțitul dă posibilitatea de a se tăia repede torta, în felii frumoase și egale.

...LA I. C. S. ROMARTA — CADOURI, CÎTEVA PRODUSE COSMETICE DE MULT SOLICITATE

— *loțiunea de șters fața după spălat „Tenapin”*. Fiind preparată cu adaos de lăptișor de matcă și polen, curăță și totodată hrănește și înmoale epiderma. Poate fi aplicată pe orice fel de ten — gras, uscat sau normal;

— *demachiantul pentru ochi „Sanda”*, foarte apreciat întrucît, în afara faptului că înlătură fardul de pe pleoape și gene, menține frăgezimea epi-

dermei din jurul ochilor. Se aplică, de preferință, seara, înainte de culcare.

...LA UNITATEA CU AUTOSERVIRE „UNIC”, NOI SORTIMENTE DE DULCIURI:

— *jeleul de gutui*, produs de fabrica de conserve „Vălenii de Munte”. Este gustos și bogat în substanțe nutritive. Prezentat în borcane „Omnia” de 420 g;

— *gemul de coarne*, produs de Industria locală din Tg. Secuiesc, ca și *gemul asortat* (din mere, pere și gutui), preparat de „Dunărea”-Tulcea, foarte bogate în vitamine, hrănitoare și plăcute la gust. Constituie alimente excelente pentru copii.

...LA O. C. L. ÎNCĂLĂMÎNTEA — MAGAZINUL „SUPERB” DIN PIAȚA PALATULUI, O VARIATĂ GAMĂ DE PANTOFI DE PRIMĂVARĂ:

— pentru femei, fabricile „Victoria”-Timișoara și „Dimbovița”-București au creat o serie de modele noi, în diferite culori (havan, bej, ivoar, maro, alb), dintre care am reținut pe cele din box, cu vîrfurile pătrate și tocul mai lățuț și jos (3—4 cm). Sînt excelente pentru trotat, pantoful fiind ușor, comod și avînd talpa flexibilă. Există în toate măsurile, între 35 și 39, atît numere întregi, cît și jumătăți. Pe cînd însă, ceva mai multe perechi și cu numere ca 40 sau 34, destul de frecvent solicitate?

Păsările lui Brâncuși SAU DE LA FOLCLOR LA RACHETE

de Petru COMARNESCU

S-a primit nu demult la redacția revistei „Flacăra” o scrisoare foarte interesantă. Semnate de un tânăr normator de la Hidrocentrala de pe Argeș, N. Vasiliu, rîndurile se refereau la interviul luat la Veneția colecționarei Peggy Guggenheim de către criticul Mircea Deac, interviu publicat în numărul din 18 Ianuarie al revistei. „...Ne aflăm aici, pe o vâgă, un grup de tineri ce mai comentăm, în orele de răgaz, și cite un astfel de articol. Solicităm amabilitatea dv. în a ne îndruma, în a ne ajuta să discernem valoarea unei opere de artă (în speță, al păsărilor brâncușiene reproduce în revistă, n.r.)” — scrie autorul scrisorii. Corespondentul „Flacăra”, „pătruns de cea mai nobilă intenție de a înțelege arta, de

a aduce omagiul meu artistului”, după cum declară în epistola sa, mărturisește că înțelege cele două lucrări ale lui Brâncuși. „In ce măsură aduce Pasărea în spațiu cu o pasăre? De ce nu se întălează, de pildă, arceș de vioră, bumerang, racheta viitorului etc? Și apoi, Măiastra... Ce specie preistorică vrea să fie — căci în afara capului de reptilă, geaba mă trudesă să mai descifrez și altceva (și numai partea inteligibilă — capul — nu justifică nici caracteristica de măiastră, nici pe cea de operă de artă, aș zice)”. Autorul scrisorii își mai afirmă părerea că o operă de artă trebuie să servească în mod spontan argumentele pentru care este o operă de artă.

Brâncuși în fața atelierului său.

Să încercăm împreună o lămurire. Multe dintre operele de artă plastică plac sau nu plac în prima clipă cînd le vezi. Da, spontan îți plac sau nu îți plac. Dar de la a-ți plăcea și pînă a le înțelege este o mare deosebire. Uneori, îți plac pentru motive subiective și nu pentru calitățile esențiale ale lucrărilor. Să luăm drept pildă portretul *Giocondesi* de Leonardo da Vinci. Acest tablou place aproape tuturor celor care îl privesc, în original sau în copii. Dar unora le place pentru „anecdotă” lucrării, pentru faptul că văd zîmbetul unei femei, un zîmbet enigmatic pe care îl interpretează felurit. Un asemenea zîmbet îl poți găsi însă și în fotografii. Sinteza de însușiri pe care o cuprinde capodopera lui Da Vinci cere mult mai mult decît o apreciere spontană și fugitivă. Îți cere să știi cine este personajul pictat, ce semnificație poate avea surisul ei, ce fel de ființă reprezintă Gioconda, cărui moment social-istoric îi aparține, cine a fost autorul și care erau năzuințele sale ca artist, ca om reprezentativ al unei mari epoci (Renașterea). După ce afli toate acestea cercetînd unele izvoare de informare, încă nu poți spune că ai înțeles pe deplin calitățile acestei capodopere. Numai după ce știi și prin ce mijloace artistice a reușit Da Vinci să dea atîta viață, caracter, semnificație acestui portret, ridicîndu-l la o expresie universală, deci după ce afli despre tehnicile folosite de el — mai ales acea *umbrire* a chipului, tehnica numită *sfumato* — și ai conștiința stilului și măiestriei lui Da Vinci în general și a măiestriei prezentă în tabloul respectiv, numai după toate acestea poți înțelege specificitatea lucrării, unicitatea și totodată valoarea ei.

Cei tare afirmă că pot în mod spontan înțelege deplin o operă de artă se înșală, fără să vrea, pe ei însuși. Chiar și pentru capodoperele devenite „clasice” încă este nevoie de educație estetică, de însușirea unor trepte de cunoaștere, de o inițiere prin oarecare documentare.

Arta modernă cere o și mai mare grijă de a-ți educa simțămintele și gîndirea spre a o înțelege, deoarece ea lucrează uneori cu metafore, cu simboluri, cu forme simplificate etc. În cazul lui Brâncuși însă, înțelegerea nu este așa de dificilă la noi, deoarece el folosește adesea procedee familiare artei poporului nostru, tradiției lui artistice.

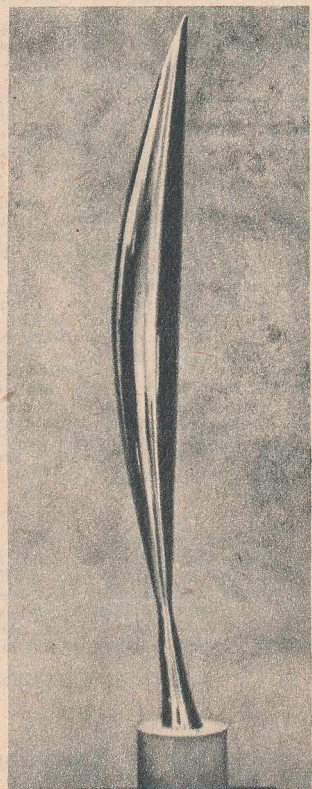
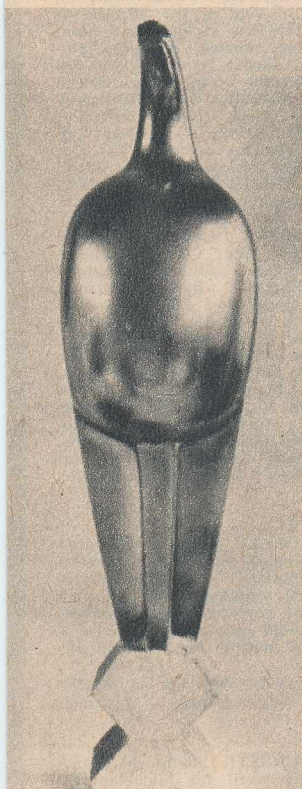
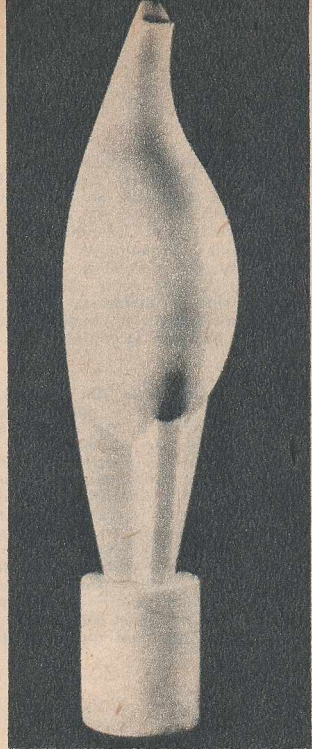
Cine cunoaște scoarțele sau covoarele țărănești din Oltenia (regiunea în care s-a născut, în 1876, Brâncuși), covoare împodobite cu figuri omenesti, cu păsări, frunze și flori, cine se gîndește la figurinele de lut smălțuit, înfățișînd simplificat forme de păsări, sau cine-și amintește de modul în care olarii de la țară împodobesc cu diferite motive ulcioarele sau meșterii lemnului crestează porțile și stîlpii pridvoarelor, își dă seama că artiștii din popor folosesc de secole un anumit procedeu pe care Brâncuși l-a dus departe, în forme culte. Este vorba de procedeu *stilizării* — adică de o modalitate de a condensa și simplifica expresia, de a reduce formele la contur și trăsături esențiale, de a le înscrie într-o ritmică geometrică, asemănătoare cu geometria pe care o au și formele naturii, și formele trupului uman sau formele animalelor. Cînd țărancă din Oltenia împodobeste covoarele pe care le țese cu figuri de oameni și păsări, cu frunze și flori, ea nu redă aceste figuri în mod naturalist (adică așa ca să semene „ca două picături de apă” cu modelele), ci le simplifică și le accentuează, înscriindu-le contururile în forme geometrice, și orînduînd totul într-o anumită ritmicitate, simetrie, armonie, atît lineară cît și coloristică. *Stilizarea* este practică de secole pe întregul cuprins al țării, înfrumusețînd cu sobrietate și concentrare pînă și cele mai uzuale obiecte, adică îmbinînd utilul cu esteticul. Meșterii creatori ai artei populare pornesc de la realitatea obiectivă, de la frumusețea formelor și coloritului din natură, de la mișcarea ritmică ce caracterizează activitatea și inima omului, zborul păsărilor, bătaia valurilor, mersul animalelor, creșterea vegetației, dar le tratează în esență și dinamismul lor, simplificînd și stilizînd. În sculptură, stilizarea constă — dacă ne referim la formele tridimensionale, la volumele în spațiu liber — în suprimarea excrescențelor, a detaliilor inutile și dimpotrivă, în concentrarea figurii, în tratarea ei sintetică, în construcția arhitectural-geometrică.

Firește, stilizarea nu este singurul procedeu valabil în artă, dar nici o operă de înaltă artă nu imită sau nu copiază în totul realitatea, ci, pornind de la ea, o interpretează potrivit simțămîntelor și ideilor artistului, potrivit tradiției și culturii, vremii și clasei cărora le aparține artistul.

În cazul lui Brâncuși, se întîlnesc — în concepția și opera sa — străvechi viziuni și procedee cu altele foarte noi; se îmbină virtuțile artei noastre populare cu expresii universale. Nu putem prezenta aici activitatea și nici evoluția sa în tratarea unor teme, mereu reluate (ca o primă informație se poate citi articolul publicat de noi în „Flacăra” din 8 iunie 1963). Aici, ne vom restrînge tocmai la sculpturile cu păsări, care au stîrnit nedumerirea, consemnată în scrisoarea tinerilor de la Hidrocentrala de pe Argeș.

În imaginația, în basmele și poezia poporului nostru, în arta populară, păsările dețin un loc însemnat. *Legenda Păsării măiestre* este foarte răspîndită în poezia populară, este prezentă la Eminescu și Alecsandri. În basmele noastre, pasărea măiastră are însușiri miraculoase, poate lua diferite chipuri, e înzestrată cu darul vorbirii și are un viers fermecător. Ea oblədulește pe cei nefericiți, pe cei nedreptățiți și, mai ales, pe cei care întîmpină împotrivirii în dragostea lor. De la acest sens folcloric a pornit Brâncuși, precum și de la stilizarea artei populare (păsările de pe scoarțele Olteniei lui, păsările în formă de ulcioare ale olarilor etc.). El a creat, de pe la 1912 și pînă în 1940, nu mai puțin de douăzeci și nouă de păsări, de diferite forme și în materiale diferite (marmură și bronz șlefuit).

Prima *Pasăre măiastră* a creat-o în 1912 și aici se vede mai clar și apartenența la sensul basmului românesc și la formele artei populare. Lucrată în marmură, statuia are pe soclul de jos chiar o pereche de îndrăgostiți, înlăntuiți, și care, ca niște cariatide, susțin un al doilea soclu, pe care se află însăși pasărea, avîntată

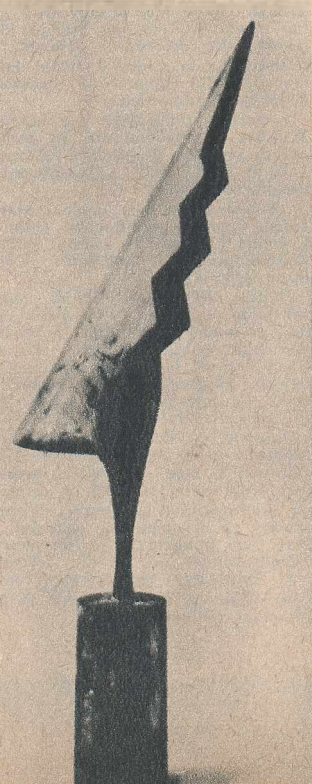
Măiastra (1912)
— marmură.
Muzeul de artă modernă din New York.

Măiastra (1912)
— marmură.
Muzeul de artă din Philadelphia, colecția L. și W. Arenberg.

Măiastra (1915)
— bronz.
Colecția Peggy Guggenheim din Veneția.

Păsărea în spațiu (1919) — bronz.
Muzeul de artă modernă din New York.

Cocoșul (saluțând soarele) 1924 — lemn.
Muzeul de artă modernă din New York.

în spațiu, avînd un piept puternic, umflat, ce amintește totodată forma unui ulcior țărănesc. „Am dorit — zicea Brâncuși — ca *Măiastra* să-și ridice capul, fără a exprima, prin această mișcare, mîndrie, orgoliu sau sfidare. A fost una dintre cele mai dificile probleme și numai după o îndelungată strădanie am izbutit să redau această mișcare, integrată în avîntul zborului”.

După alte trei *Păsări măiestre* — două, tot în marmură, și a treia în bronz șlefuit — Brâncuși a creat în 1915 opera aflată în colecția Peggy Guggenheim (pe care însă ea o datează greșit, 1912). Sub titlul de *Pasăre măiastră*, sculptorul a creat în total șapte opere, aflate — cu excepția celei de la Veneția — în muzee și colecții din S.U.A. și Paris. Una a fost expusă, în 1913, la București. Este de menționat că — datorită lui Brâncuși și faimei mondiale de care s-au bucurat aceste opere — el a introdus în limbile franceză și engleză cuvîntul *Măiastra* — forma prescurtată a titlului *Pasărea măiastră*. Sub această denumire găsim menționate în cărțile și studiile despre el, publicate în cele două limbi, primele șapte opere cu tema păsării.

Treptat, sculptorul român și-a simplificat și mai mult — în sensul stilizării și urmărit de gîndul de a reda ideea de zbor, avîntarea în spațiu — formele păsărilor. Între 1919 și 1940, el creează alte păsări, pe care nu le mai denumește „măiestre”, ci *Păsări în spațiu*. Uneori, pentru diferențiere, noile păsări sînt intitulate *Pasărea de aur* sau *Pasărea galbenă*. Unele sînt în marmură albă, gălbuie, cenușie, albastruie, cu diferite vine, altele în bronz șlefuit. În 1940 a creat sau a terminat de creat ultimele două păsări în spațiu, dintre care una se află în colecția de la Veneția.

Dacă primele păsări — „măiestrele” — aveau încă o formă relativ concretă, dar nu naturalistă, păsările în spațiu pe care le creează Brâncuși cu începere de la 1919 înlătură orice date concrete, fie ele și stilizate. În acestea, reminiscentele folclorice și tratarea stilizată aproape dispar, pentru a se reda doar esența zborului, sugerarea mișcării și avîntării în spațiu. Și în acestea este de admirat, pe lângă altele, ceva foarte important pentru înțelegerea evoluției sculpturale a lui Brâncuși, pentru coordonatele creației sale. *Pasărea în spațiu* din 1919, aflată la Muzeul de artă modernă din New York, are formă aerodinamică, cele care vor urma vor avea chiar forme de rachetă. Și aceasta la date cînd tehnologia industrială încă nu ajunsese la asemenea forme aerodinamice sau de rachetă. Genialitatea acestui sculptor, pornit de la imaginația folclorică românească, de la procedeul stilizării — care el însuși înseamnă un proces de intelectualizare, de depășire a percepțiilor „spontane” — a prefigurată sau a anticipat forme de străbateră a spațiului, pe care abia mai tîrziu știința mecanicii și tehnologia mondială le vor defini, utiliza și răspîndi.

Este fascinant să te gîndești cum a ajuns Brâncuși de la geometria stilizării, familiară meșterilor poporului său, la geometria și matematica celei mai înaintate și îndrăznețe tehnologii, depășindu-și ca și Leonardo da Vinci vremea, și aceasta nu într-o epocă de lente progrese, ci în secolul unei miraculoase revoluții a tehnicii!

Și în articolul-interviu, și mai pe larg în amintirile scrise de Peggy Guggenheim, ea evocă ce greu s-a despărțit sculptorul de opera sa. Chiar după ce au căzut de acord să i-o vîndă, Brâncuși a amînat predarea, spre a mai șlefui pasărea de bronz. Prin șlefuire, bronzul este și mai ferit de uzura timpului și, totodată, capătă acele unice și uluitoare „efecte de foc” caracteristice lui Brâncuși, efecte parcă „magice”, sugerînd apropierea de soare, integrarea zborului în Cosmos. A lucrat în atelierul său parizian la șlefuirea operii, sub bombardamentele hitleriste, iar la un prînz, Brâncuși și admiratoarea sa au fost abia cruțați de bombe ce cădeau la poarta Vaugirard. I-a predat pasărea doar cu cîteva zile înainte de intrarea hitleriștilor în Paris. I-a adus-o singur la mașină, deși nu mai era tînăr. Lăcrimile îi curgeau șiroaie pentru că se despărțea de o lucrare dragă, pentru că se despărțea de o prietenă, pentru că era scîrbit și îngrozit de hitlerismul pe care îl detesta. (În timpul ocupației hitleriste sculptorul a găzduit de altfel — lucrul e știut — partizani.)

În tema aceasta a păsării trebuie văzute mai multe lucruri decît putem arăta noi aici. În afară de cele menționate mai înainte, să ne gîndim și la dorința, neîmplinită, a sculptorului de a construi la Paris o pasăre înaltă cît turnul Eiffel și care să aducă bucurie oamenilor, să le amintească de natură și de Cosmos, de avînturile și prefacerile existenței. Operele lui Brâncuși au și o înaltă valoare simbolică, așa cum are *Coloana fără sfîrșit* (1937) de la Tg. Jiu, cu pluralele și de loc contradictoriile ei semnificații și năzuințe. Om de înalte concepții și pure sentimente, profund legat de folclorul patriei, îmboldit de cele mai îndrăznețe implicații ale tehnologiei contemporane lui, Constantin Brâncuși a îmbinat străvechiul cu noul, folclorul cu universalitatea, poezia cu știința, toate sub semnul unei nemărginite iubiri față de oameni. De la comuniunea cu natura, cu tainele și poezia ei — atît de caracteristică poporului nostru odinioară și din care au purces basmele cu metamorfozarea poetică și în scop etic a păsărilor — Brâncuși a ajuns la esența zborului, la forme prin care exprimă și cîntă cuceririle științei și ale tehnologiei.

Nu știm ca Brâncuși să fi folosit termenul de „stilizare” dar îl subînțelegea, cînd, cu marea lui inteligență, mărturisea: „Simplitatea nu-i un scop în artă, dar ajungi, în pofida ta, la simplitate, dacă te apropii de sensul real al lucrurilor”. Sensul real, funcțiunea primordială a păsării este zborul, avîntul și plutirea în văzduh. În forme din ce în ce mai simple, mai sugestive, mai dinamice, Brâncuși a ajuns la esența zborului, la o supremă metaforă poetică și tehnică. Iar simbolică lui, departe de a fi arbitrară sau întîmplătoare, a ajuns cu timpul la acele forme de o logică mecanică și de o rigoare, prin care a anticipat — reamintim — tehnologia aerodinamică a rachetelor.

Măiestria lui are ceva din fabulosul cu care folclorul nostru a investit păsările măiestre. Tînărul nostru corespondent, tovarășul N. Vasiliu, nu a greșit cînd, privind împreună cu ceilalți tineri dornici de îmbogățire a cunoștințelor, a văzut în *Pasărea în spațiu*, „racheta viitorului”.

„Când a fost adus la București primul automobil?”

Ing. I. DRĂGAN
București

Răspunde ALEX. CEBUC, șef de secție la Muzeul de istorie a orașului București.

Primele automobile apar în țara noastră în ultimul deceniu al veacului al XIX-lea.

În anul 1885 Primăria Municipiului București aduce două automobile de tip Serpollet din Franța, propulsate prin forța aburului. Ele au fost întrebuințate pentru transportul de materiale. Datorită faptului că roțile acestor automobile erau acoperite cu cauciucuri pline, fără camere cu aer, mașinile aveau trepidații așa de mari încât... puteau determina prăbușirea caselor șubrede din cartierele periferice pe unde treceau. În urma protestului populației din aceste cartiere, automobilele au trebuit să fie scoase din circulație.

Primul automobil din țară folosit pentru transportul persoanelor a fost adus în București de proprietarul morii cu aburi „Ch. Assan” de pe Șoseaua Ștefan cel Mare și se numea „trăsura fără cai”. Acesta era un automobil dotat cu un motor cu ardere internă. Adus în anul 1900 de la o fabrică din Belgia, automobilul a constituit un eveniment, producând în Capitală o adevărată senzație. Prințul Bibescu, dorind să aibă și el un asemenea vehicul, a comandat imediat la aceeași fabrică un automobil similar.

Pentru înscrierea lor la serviciul circulației, au avut loc o serie de discuții furtivoase la poliția Capitalei, obiectivul constituindu-l disputa: cărui automobil să i se dea numărul de circulație? Datorită faptului că Ch. Assan fusese primul proprietar de automobil din țară, lui i se cuvenea de drept nr. 1. Dar cum Bibescu cerea cu orice preț această favoare, poliția Capitalei, pentru a rezolva totuși problema, l-a dat acestuia numărul de circulație 0.

Automobilul lui Ch. Assan era un automobil cu aspectul unei trăsuri fără cai. Roțile din spate erau mai mari, iar cele din față mai mici — toate acoperite cu cauciucuri pline. De ambele părți ale automobilului erau dispuse două faruri, asemănătoare felinarelor trăsurilor, care puteau lumina cu luminări sau cu gaz.

În anul 1910 a fost adus tot în București și primul automobil electric, alimentat cu mai mulți acumulatori. Era destinat însă transportului de mărfuri.

Toate aceste automobile, despre care am vorbit mai sus, se păstrează în original la Centrul de documentare tehnică din București.

„Vă scrie un timișorean. «Flacăra» a publicat în nr. 2/1965 un raportaj-anchetă în legătură cu necesitatea înființării în Capitală a unor centre de informare. Foarte bine! Nouă, celor care locuim în diferite orase din țară și avem uneori treburi în București, ni se întâmplă de multe ori să nu ne descurcăm prea ușor. În legătură cu aceasta am și eu o sugestie. În afară de crearea unor centre de informare, ar fi bine să se tipărească un nou ghid al Capitalei, mai complet decât cel existent — un ghid care să cuprindă nu numai străzile, mijloacele de transport, raioanele, ci să indice și modul practic de a se ajunge pe calea cea mai scurtă la diferite întreprinderi, instituții, teatre, cinematografe, parcuri etc. De multe ori ni se întâmplă — fiind în București — să nu descoperim tocmai ușor unde-i de pildă stadionul «23 August», magazinul universal «Victoria», Sala Floreasca sau Grădina zoologică.

Un asemenea ghid am dori să-l găsim de vânzare de îndată ce coborâm în gările Bucureștiului sau la aeroport.”

Violet CĂPĂȚINĂ
strungar la 1 3 C.F.R.
Timișoara

Cititorul Ioniță Silviu din Sf. Gheorghe este nemulțumit de felul în care se prezintă în revista noastră rubrica „Film”. El ne reproșează anume laconismul unora din materiale și mai ales faptul că ele nu conțin un rezumat al subiectului filmului menționat. Și conchide:

„Un exemplu negativ în această privință este prezentarea filmului «Fata lui Bube» într-un număr recent al revistei”.

N-am vrea să respingem în întregime observațiile critice ale tovarășului Ioniță Silviu. Fără îndoială că unele dintre notele inserate la rubrica „Film” pot suporta îmbunătățiri substanțiale. Pe de altă parte însă, credem că a reduce aceste note doar la relatarea pe scurt a subiectului filmului prezentat, ar însemna o sărăcire a întregii rubrici. Noi ne străduim, dimpotrivă, să îmbogățim rubrica prin diversitatea temelor abordate: portrete de actori sau de regizori, sinteza unei anumite școli cinematografice, curente noi în această artă atât de populară etc., etc. În exemplul citat de corespondentul nostru, de pildă (filmul „Fata lui Bube”), intenția noastră a fost doar aceea de a spune câteva cuvinte despre contribuția creatoare a excelentei actrițe Claudia Cardinale la realizarea acestui film.

„Doresc să cunosc câteva date mai importante din istoria și geografia insulelor Marchize”

Eugen IZDRILĂ
Sibiel, rn. Orăștie

Răspunde GH. IOSUB, cronicar extern.

Marchizele constituie una din cele patru grupuri principale de insule situate în partea centrală a Oceanului Pacific, formând arhipelagul Polineziei. Ele se află cu începere din anul 1842 sub administrație franceză. De origine vulcanică, insulele apar pe hartă ca niște puncte risipite în formă de șirag la marginea de răsărit a Polineziei, având o suprafață totală de circa 1.300 km p. Polinezienii și-au făcut se pare apariția în aceste locuri cu 8-10 secole în urmă, numind arhipelagul — datorită frumuseții sale — „Țara luminii”. Cele mai mari insule dintre ele sînt Hiva Oa și Noku Hiva.

Cîteva secole mai tîrziu, corăbiile spaniole, pornite din Peru în căutare de resurse aurifere, descoperă acest arhipelag. Conducătorul expediției numește insulele „Marchize”, în cinstea uneia dintre frumoasele femei ale vremii, soția viceregelui Perului.

Adevărată tragedie a insulelor Marchize a început acum un secol, cînd misionarii francezi și englezi, reprezentînd interesele coloniale ale țărilor respective, au pornit să-și dispute cu înverșunare puterea asupra băștinășilor. Lupta între catolici și anglicani a semănat vrajba între triburi — între timp creștinate. A izbucnit un crunt război fratricid, în cursul căruia multe regiuni fertile au fost pustiite cu desăvîrșire. La aceasta adăugîndu-se și alți factori, ca de pildă consumul exagerat de alcool și numeroase boli, din cei 100.000 de locuitori pe care

PRIMA „TRĂSURĂ FĂRĂ CAI”

MAI MULTE ILUSTRATE LA CARACALI

fi aveau insulele înainte de venirea europenilor n-au mai rămas nici 5.000. În „Indreptarul pentru insulele Pacificului”, publicat în Australia, se subliniază că cele mai întinse pe insulele Marchize reprezintă capitolul cel mai tragic din istoria regiunii sudice a Oceanului Pacific.

Principala îndeletnicire a locuitorilor insulelor o constituie culesul nucilor de cocos. Pe lângă plantațiile de cocotieri, se mai cultivă bumbacul, cafeaua, bananele. Pescuitul, cîntărea perlelor sînt de asemenea practicate de localnici. De asemenea ei sînt recunoscuți ca buni meșteri gravori, fama lor depășind de mult hotarele Oceaniei.

Vă scrie un cititor din Caracal. Petașul țărilor noastre se îmbogățește zi de zi cu noi frumuseți pe care mulți oameni din țară și de peste hotare ar dori să le cunoască, să le admire. Calea cea mai la îndemînă este cartea poștală ilustrată. Personal am transmis corespondenților mei zeci de vederi din Caracal. Aceasta însă numai pînă cînd „stocul” de 100 de ilustrate s-a epuizat din librăria orașului. De atunci, din cei 39 de corespondenți cîți numărăm, am rămas doar cu 4... Am căutat să mă aprovizionez la Craiova, dar act se găsește ilustrate cu aspecte numai din acest oraș și — ceea ce e mai de neînțeles — de cele mai multe ori dintr-un singur loc.

Lată de ce cred că forțurile care concurează la realizarea cărților poștale ilustrate (Comitetul executiv al Sfatului popular regional, Centrul de librării și difuzare a cărții și editura „Meridiane”) ar trebui să dea mai multă atenție acestei probleme.

Oprea BRÎNCOVEANU
funcționar PTR
Caracal

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespundeze: Tănțica Bădicăeanu, elevă, com. Buzănești, rn. Cîmpina; ilustrate: Paula Vasilescu, elevă, București, str. Străulești 1, bl. 5, ap. 4, rn. 30 Decembrie; teme diverse, ilustrate; Arfira Iordache și Mariana Simion, elevs, Focșani, str. Ecoului 5; cinema, muzică, ilustrate; Ștefania Mureșanu, elevă, București, str. Oastei 9, rn. Grivița roșie; ilustrate; Emanoil Arsenov, profesor, com. Valca Seacă, rn. Gura Humorului; teme diverse, ilustrate; Irena Ocheană, învățătoare, com. Grivița, rn. Galați; teme diverse, ilustrate; Matei Florian, satul Chistag, com. Aștilei, rn. Alesd, reg. Crișana; sport, ilustrate; Nelu Cristina, licențiat mecanic, Craiova, str. Gh. Magheru 54; ilustrate; Costel Pițigoi, student, București, str. M. Eminescu 23, rn. 30 Decembrie; teme diverse, ilustrate; Mia Dumitrescu, învățătoare, com. Gherăseni, rn. Buzău; ilustrate; Marilena Vasiliu, elevă, Valca Călugărească, reg. Ploiești; literatură, cinema, ilustrate; Sasa Preda, elevă, Școala veterinară, Afumați, rn. Băilești, reg. Oltenia; literatură, muzică, cinema, ilustrate; Elisabeta Moldovan, inginer, Timișoara, Post-restant of. 1; ilustrate; Barbara Fitzner, funcționară, Timișoara, str. Grivița roșie 26; teme diverse, ilustrate; Nicu Macovei, student, Iași, aleca M. Sadoveanu 8; teme diverse, ilustrate; Florica Mișu, profesoară, Călărași, str. Al. Sahia 11; teme diverse, ilustrate; Elena Mitache, elevă, Buzău, str. Plevnei 55; teme diverse, ilustrate; Mioara Servus, Brăila, str. Hipodrom 46; ilustrate; Ioana Ion, elevă, Brăila, fundătura Focșani 2; ilustrate; Elena Mioară, coafeză, Bacău, str. Costache Negri 14; teme diverse; Adriana Ungureanu, profesoară, Școala medie, com. Bujor, reg. Galați; cinema, teatru, ilustrate; Lelia Moldoveanu, studentă, în practică, Grindul Lupului, com. Răcoțișă, rn. Rm. Vlcea; literatură, pedagogie, cinema.

GHIDUL CAPITALEI

OPINIILE ALE CITITORILOR

AȚI AVUT DREPTATE!

POȘTA NOASTRĂ

„Am luat cunoștință de critica ce ni s-a adus în «Flacăra» nr. 2/1965. Era vorba de felul defectuos în care prezentăm uneori vîtrina. Apreciem că acești dreptate: vîtrina trebuie să fie simplă dar elocventă. Mai ales că unitatea despre care ați vorbit se află încadrată în ansamblul comercial din frumoasa Piață a Palatului. De altfel și noi ne-am dat seama că avem o vîtrină necorespunzătoare și am acțizat pentru transformarea ei”.

(„ARTĂ ȘI PRECIZIE” cooperativă de producție meșteșugărească, București)

INSULELE MARCHIZE

VIRGIL-GABRIEL STANCU, BUCUREȘTI. Sculptorul Donatello (1386-1466) este unul dintre precursorii lui Michelangelo. S-a născut, a trăit și a creat la Florența. Făcînd parte dintre creatorii din epoca Renașterii timpurii, el este unul din promotorii artei care se caracterizează prin ideile umaniste care o străbat. Opere mai importante: „San Marco” și „San Giorgio” (ne fațada bisericii San Michele din Florența); „San Giovanni” (Domul din Florența); „David”; basorelieful „Buna vestire” (biserica Santa Croce); bustul lui Niccolò da Uzzano; statuia ecvestră a lui Gattamelata (Padova); relieful „Ospitalul lui Irod” (Baptisteriul din Siena) etc.

Verrocchio (1435-1488) s-a născut de asemenea la Florența. A creat în arta statuară, în pictură și în arhitectură, caracterizîndu-se prin simplitate și realism. Opere mai importante: „David adolescent”, „Decapitarea Sf. Ioan Botezătorul”, „Îndoielile Sf. Toma”.

„Doriforul” este o celebră statuie reprezentînd un atlet cu lance, operă a sculptorului antic grec Policleet (sec. V î.e.n.). Legenda Atalantei a inspirat multe opere plastice, printre care și sculpturile lui Guillaume Coustou tatăl (1677-1746) și Pradier (1792-1852).

HORIA BELAȘCU, SIBIU. Opiul, heroina, cocaina și alte substanțe cunoscute sub numele generic de stupefiante au, desigur, și unele întrebuințări în medicină. Ele nu pot fi însă administrate bolnavului decât sub strictă supraveghere medicală. Cîci, deși au la început un efect amețitor urmat de o stare de euforie trecătoare, aceste substanțe sînt extrem de dăunătoare dacă sînt introduse în organism în mod repetat. În general ele îi crează celui asupra căruia sînt administrate o stare de obnubilă ce duce la apariția unei false necesități, a cărei nesatisfacere îi dă bolnavului o stare de puternică neliniște; folosirea în mod sistematic a acestor substanțe duce la o intoxicație lentă ce se termină cu ruina totală a organismului. Dacă vă interesează și amănunte despre contrabanda cu aceste substanțe, vă recomandăm articolul „Războiul stupefiantelor” (pe care l-am publicat în revista noastră nr. 27 din 7 iulie 1962) și „Contrabandă” (nr. 50 din decembrie 1964).

L. MORARU, TG. NEAMT. Spațiul și condițiile tehnice de care dispunem nu ne permit să publicăm reproduceri în culori ale unor tablouri celebre.

V. SILVIAN

memento

● Vă recomandăm două concerte simfonice:
La Filarmonica „George Enescu” (sîmbătă 27 și duminică 28 III) dirijează, pentru prima oară în această stagiume, Emanoil Elenescu: se continuă ciclul „Londonozelor” de Haydn cu Simfonia nr. 99 în Mi bemol major. Celebra pianistă Annie Fischer interpretează „o specialitate”: Concertul nr. 27 în Si bemol major, K.V. 595 de W. A. Mozart. În restul programului, Mihail Jora (Burlasca) și Respighi („Serbări române”).

● La Radioteleviziune un program atrăgător dirijat de Iosif

Conta: G. Enescu (Suita I-a în Do major); B. Britten (Serenada pentru tenor, corn și orchestră — cu Valentin Teodorian și Ion Bădănoiu, soliști); A. Hacıaturian (o primă auditiție: Rapsodia pentru vioară și orchestră prezentată de Cornelia Bronzetti); R. Strauss (Till Eulenspiegel) (joi 1 IV, ora 19,50).

● În ciclul concertelor de miercuri, Filarmonica „George Enescu” continuă seria *Figuri de compozitori contemporani*, cu Benjamin Britten. „Sonate pentru violoncel” — Nicolae Șarpe și Albert Căttman, „Sonete” după Michelangelo — Valentin Teodo-

rian, „Iluminatii” după Rimbaud — Emilia Petrescu, „Simfonia simplă” — orchestra Conservatorului „Ciprian Porumbescu”, dirijor Ludovic Bac (miercuri 31 III, ora 20.00, sala mică a Palatului R.P.R.).

● De cîteva decenii trompetistul și cîntărețul Louis Armstrong intruchipează esența spirituală a jazzului autentic: iată legenda sosind în persoană la București! (27 și 28 III în sala mare a Palatului R.P.R.).

MUZICĂ

DUMINICĂ 28 MARTIE: Fotbal. Cuplaj interbucureștean: Steaua-Progresul și Dinamo-Buc. Rapid (în jurul orei 14.00) ● Poeme de dragoste. Trei poeme celebre („Tristan și Izolda”, „Demonul” și „Luceafărul”) în tălmăcire coregrafică. Dansează Alexa Dumitrache-Mezincescu, Ileana Iliescu, Gh. Cotovelea etc. (19.30) ● Filmul „Medicul și vraciul”.

O comedie italienească ceva mai veche, cu trei ași ai genului: Vittorio de Sica, Marcello Mastroianni și Alberto Sordi (20.30).

LUNI 29 MARTIE: În ciclul de istorie a teatrului universal va fi prezentat romantismul francez. Victor Hugo cu al său „Hernani”, ușor deațut dar foarte teatral, și Alfred de Vigny cu „Chatterton” vor figura în această emisiune. Interpretează printre alții, Cristea Avram (Hernani), C. Codrescu, Adela Mărculescu, Iulian Necșulescu, Ion Caramitru (Chatterton) și Nicolae Gărdescu (20.30).

N. Gărdescu

MĂRȚI 30 MARTIE: Concert simfonic susținut de orchestra Conservatorului „Ciprian Porumbescu”. Lucrări de Richard Strauss și Saint-Saëns. Două tinere cîntărețe afirmate recent: Marina Krilovici și Viorica Cortez-Guguianu (20.00).

JOI 1 APRILIE: Echipajul Val-Virteț în luptă cu Omul zăpezilor (19.10) ● Emisiune muzical-distractivă: „Altfel ca de obicei”. Să sperăm! (21.00).

VINERI 2 APRILIE: O interesantă emisiune pentru cei ti-

neri: Copii și tradiții folclorice. Popas în regiunea Suceava (19.10) ● Trei oaspeți străini în studio: balerina iugoslavă Katerine Bocka și Anton Marinic și pianistul belgian Frédéric Gevers (19.30) ● Muzică și dans la Budapesta. Program înregistrat pe peliculă (21.00).

SIMBĂTA 3 APRILIE: Opera românească „Lăsați-mă să cînt”. Viața lui Ciprian Porumbescu povestită de Cheresă Dendrino. Cu Ion Dacian, Silly Popescu, Maria Warvrina, Virginia Romanovschi, Bimbo Mărculescu, George Gruner și alții (19.40).

TELEVIZIUNE

● Mai căutați prin librării pertinentele, atrăgătoare *Alte mențiuni de istoriografie literară și folclor*, vol. II, de acad. Perpessicius. Bucuria lecturii vă va compensa efortul. Sînt acolo incursiuni de toată frumusețea în scrisul literar românesc clasic și contemporan.

● De asemenea, dintre cărțile de critică și istoriografie literară, sînt de reținut și de citit cu folos multipli *Părerile literare* ale lui Paul Georgescu ca și monografia lui Al. Oprea despre *Panait Istrati* — înția care încearcă a valorifica mai amplu și de pe po-

ziții noi opera acestui contradictoriu scriitor.

● Se citește cu interes volumul de *Documente Ion Creangă* de Gh. Ungureanu, tipărit în bune condiții de către E.P.L. cu prilejul comemorării a 75 de ani de la moartea scriitorului. Se aduc acolo multe lucruri complete noi și se corectează o seamă de date mai vechi referitoare la viața și opera marelui humuleștean.

● Au apărut recent *Aventurile unui naturalist în Marea Caraibilor* de A. Carr. E o carte bine

alcătuită și utilă. Ne-a adus aminte de o alta pe care am vrea s-o mai vedem prin librării: *Lume tăcerii*. Apoi, Editura științifică, în cadrul căreia au spărut stîtea cărți ce-i onorează numele, ar avea poate datoria de a-și conduce cititorii pe căile unor

aventuri științifice plasate pe terenuri mai apropiate: Marea Neagră, Dunărea de-a lungul ei, peșterile din România, lacurile montane, munții vulcanici etc. Așadar, pe cînd niște inițiative în acest sens?

● Cunoscuta colecție „Penguin Books” (Anglia) a editat de curînd un volum închinat marelui prozator american Ernest Hemingway: *The essential Hemingway*. Culegerea, antologică, cuprinde romanul și *soarele răsare*, fragmente bogate din *Adio, arme*, *A avea și a nu avea*, *Cui îi bate ceasul*, un număr de 25 de schițe dintre cele mai cunos-

cute precum și epilogul romanului *Moartea în după-amiază*.

● *Fluvis profund, sombre riviere* (Fluviu adînc, rîu întunecat) își intitulează Marguerite Yourcenar interesantul ei studiu despre muzica de jazz (Ed. Gallimard — Paris).

● După 23 de ani de întrerupere, *Southern Review* (Revista din Sud), publicație americană de mare prestigiu, va reapărea sub îngrijirea Universității din Louisiana. Printre colaboratorii de pe vremuri ai revistei se numărau: T. S. Eliot, W. B. Yeats, Paul Valéry, Aldous Huxley.

CARTEA

PĂDUREA SPINZURĂȚILOR. A treia săptămînă pe ecrane. Impresionantă construcția polifonică, sobră, de mare expresivitate a acestui nou film românesc.

PARISUL VESEL, un amuzant lung-metraj de desene animate (o poveste amuzantă, desene amuzante și multă, multă poezie) realizat în studiourile nord-americane de Abe Levitow.

SPARGĂTORUL, film englez. Nenumărate peripeții comice, urme slabe, nedozabile, de satiră socială și, desigur, un happy-end, dar nu cel așteptat. În regia lui Peter Graham Scott evoluează buni comedienți: Charlie Drake, George Sanders, Dennis Price.

PĂȚANIILE LUI TOLIA KLIUK-VIN, film sovietic. O zi din viața unui nostim și poznaș băiat de opt ani. Povestirea aparține cunoscutului scriitor pentru copii, Nikolai Nosov. Recomandăm filmul tinerilor spectatori.

JOE LIMONADĂ, film cehoslovac, parodie la adresa ponci-

furilor westernului realizată cu vervă de Oldrich Lipski. Filmul a fost distins cu premiul „Scoica de argint” la Festivalul filmului de la San Sebastian, 1964.

DJURA, în premieră, producție sovietică pe ecran lat. Acțiunea se petrece în anul 1930. Film de aventuri.

CĂLĂTORIE IMAGINARĂ, scurt-metraj al Studioului „Al Sahia”, încercare de familiarizare a publicului cu teoria relativității printr-o povestire științifico-fantastică. Regia Mircea Popescu.

● Iată cîțiva buni actori de film străini, care pot fi înțînși în programările cinematografice ale săptămînii: Burt Lancaster, Cla-

udia Cardinale, Alain Delon (GHEPARDUL), Jean Gabin (COMISARUL MAIGRET SE INFURIE), Nadja Tiller (MORAL'63), Renato Salvatori (SOȚII ÎN ORAȘ), Bourvil (UN ENORIAȘ CIUDAT), Mari Töröcsik (PATRU FETE ÎNTR-O CURTE), Gene Kelly (CÎNTIND ÎN PLOAIE), Janna Prohorenko (O POVESTE NEINVENTATĂ).

● Și un „index” de reputați regizori, prezenți în această săptămînă pe ecranele noastre: Francesco Rosi (CU MIINILE PE ORAȘ), Luigi Comencini (SOȚII ÎN ORAȘ), J. G. Berlanga (CALABUCH), Luchino Visconti (GHEPARDUL), Bernard Borderie (CEI TREI MUȘCHETARI).

Nadja Tiller

CINEMA

● A cîntat pe scenele teatrelor lirice din America de Sud, Franța, U.R.S.S., Bulgaria, R.D. Germană, Danemarca, Ungaria, Polonia, Cehoslovacia și Iugoslavia... Acum cîntă pentru noi pe discul ECE-1065 un excelent recital de arii din opere. O voce tulburătoare, de o rară expresivitate. E vorba de mezzosoprana *Zenaida Pally*. O mare cîntăreață.

● Unul din cei mai tineri soliști ai Teatrului de operă și

balet din București ne oferă pe discul ECE-0174 un mănunchi de arii din opere. Artistul este *Ion Buzea*, care a luat cîteva premii (la Toulouse, de două ori la Concursul internațional „George Enescu”). Și o să mai ia... căci are voce. Frumoasă!

● O nouă apariție în „Discoteca pentru toți” (succes de prestigiu al casei noastre de discuri). *Den-*

sur ritual al focului de Manuel de Falla și *Espana* de Chabrier. Spania, în muzica ei, văzută de un spaniol (de Falla) și de un francez (Chabrier). ECC-508.

● *Norma mia, Così pallida, Madame* și *Ciao*, patru melodii extreme de antrenante (bossa nova, medium fox, foxtrot, twist, deci e clar!) cîntate modern, în stil, și

mai ales cu... voce, de Horia Moculescu (KDC-541).

● Orchestra Van Wood (deși sună englezește, e din Italia) ne cîntă o serie de piese la modă plus o *Hora twistato* (pe versuri de genul „fetiță draguță, nu fi prostuță, spune da”) și care nu reușește decît să parafrazeze titlul celebrei „Hora staccato” a lui Dinicu. Un divorț „italian”... de folclorul românesc.

DISCURI

TROIUS ȘI CRESIDA de Shakespeare. Viziune interesantă, experiment pasionat și pasionant,

spectacol care se impune atenției, în realizarea regizorului David Esrig. Personajele lumii antice, surprinse prin forța și dramatismul „marei Will”, sînt — cele mai multe — jucate cu brio. De reținut: Ch. Dinică, Marin Moraru, Mircea Șeptilici, Florin Scărlătescu. Mai puțin inspirat debutul lui Grigore Conța (Troilus), cam manierist umorul lui Dem. Rădulescu. Remarcabilă, scenografia lui I. Popescu-Udriște (Teatrul de Comedie).

COLOMBE de Jean Anouilh. Una din cele mai firave și mai

Rodica Tapalagă

puțin inspirate piese ale autorului „Clocîrleii”. Un spectacol inegal — cu unele virtuți regizorale. Foarte plăcută protagonistă: Rodica Tapalagă, în vervă Natașa Alexandra — de multă vreme absentă pe scenă. Frumoză, ca de obicei, Ion Dichiseanu și Cristea Avram. Cam prea masive, parca, accentele de melodramă (Teatrul „C. I. Nottara”).

SUNET — LUMINĂ — IMAGINE. Infuzie neorganică de conferință, muzică și lumină colorată, neînchegate și nesugerînd prea multe în totalitate... (parcă și puțin cam snob tot spectacolul!).

Slabe prezențe actricești — ca recitatori. Așteptăm și alteva (Teatrul Mic).

MAȘINA DE SCRIS de Cocteau. Am revăzut o mașină de scris... uzată, mai mult o... copie a spectacolului original. N-ar strica o mică reparație generală (Teatrul Național „I. L. Caragiale” — sala Studio).

VĂDUVA VESELĂ de Lehar. Regie, mișcare scenică, dicție, linie modernă... Iată ce ar trebui spectacolelor noastre de operă. Pe cînd? (Teatrul de stat de operă!).

TEATRU

Notă. Redacția nu-și asumă răspunderea pentru eventuale modificări de ultim moment în programarea spectacolelor.

ECHINOCTIUL FOTBALULUI

Într-o accepție curentă, primăvara a început la 21 martie. Pentru cei care au pasiunea fotbalului, ea a început însă o dată cu reluarea campionatului, „echinocțiul” fotbalistic fiind anul acesta la 14 martie.

Acum două săptămâni deci, chiar dacă pe alocuri vântul și-a încercat ultimele puteri, zeci de mii de spectatori din întreaga țară au invadat tribunele stadioanelor. Și cum primăvara, anotimpul tinereții, este dedicată, an de an, unei mari competiții internaționale fotbalistice pentru juniori — turneul U.E.F.A. — ne-am gândit să înfățișăm cititorilor noștri câteva imagini din pregătirile tinerilor fotbaliști români.

ELEVI LA ȘCOALA BALONULUI ROTUND

Nu cumva am nimerit în vreo sală de curs? Nu! N-am greșit. Aici erau adunați toți membrii lotului de juniori ai țării noastre. Învățau. Recent ei dăduseră „teză” în compania echipei ploieștane Petrolul. Acum, profesorii Ch. Ola și P. Steinbach analizează (bineînțeles cu aportul elevilor) „lucrare” dată pe teren.

Era vorba acolo și de diferite probleme ce aduc a studii de matematică (acoperirea spațiului de joc, mărirea ritmului în atac, unghiuri variate pentru finalizarea acțiunilor etc.). Desigur, o matematică a fotbalului.

Și elevii ascultau atenți, căutând să memoreze lecția „din clasă”. Pentru Florian Dumitrache, muncitor la Trustul de utilaj greu, dar și elev la cursurile școlii serale, pentru elevul ploieștean Camil Opreșan și pentru alții alții din lot, aceste ore par a continua preocupările lor zilnice, în care studiul individual are un rol important. Dar cele scrise pe tabla din clasă nu sînt totdeauna aidoma realităților de pe teren. De aceea tinerilor fotbaliști li se stimulează imaginația și personalitatea în joc, atribute ale fotbalului modern, la care, în ultima vreme, fotbaliștii noștri au dovedit multe deficiențe. De aceea antrenorii Ch. Ola și P. Steinbach abordează cu exigență critică atât antrenamentele tehnico-fizice cit și meciurile-școală, urmărindu-se di-

namica jocului, dezvoltarea tehnicii în viteză ca și a fanteziei creatoare a celor care bat la poarta consacrării.

Astfel, mijlocășului Dobrin i s-au relevat calitățile fizice și tehnice, capacitatea de orientare în teren, tendința spre un rol ofensiv. Dar, în același timp, i s-a arătat că mai trebuie să muncească serios pentru cîștigarea vitezel în execuții, că trebuie să învețe cînd e indicat să dribleze și cînd nu.

Lui Florian Dumitrache, virf de atac, jucător cu personalitate, finețe tehnică și multă imaginație în joc, i s-a recomandat fortificarea fizicului.

Ludovic Sătmăreanu, fundaș central dreapta, posesor al unor remarcabile calități fizice și jucător sobru, mai are încă de cîștigat în clarviziune pentru a putea organiza jocul apărării.

Îmbunătățirea jocului înaintării și mijlocășilor (recentele meciuri de verificare cu Akademik Sofia și Petrolul Ploiești au relevat ineficacitatea atacului) sînt privilegiate de către conducerea lotului ca o parte componentă a omogenizării echipei, pe baza practicării unui joc constructiv, spectaculos și eficace.

MATEMATICA JOCULUI, DAR ȘI ETICA SA

Dar știința jocului cu balonul rotund, cuprinde, alături de rigorile matematicii și preceptele eticii. Și în cazul celor care deprind abc-ul măiestriei sportive, aceste precepte au un rol foarte important.

De aceea colectivul tinerilor fotbaliști a combătut, alături de conducătorii echipei, atitudinile ireverențioase față de public și adversari ale lui Lupulescu și Birău.

Iar atunci cînd s-a observat tendința unora spre superficialitate și comoditate în pregătire, antrenorul Petre Steinbach a analizat cauzele acestor scaderi, cerînd tinerilor săi elevi mai multă pasiune și dăruire de sine în jocul pe care l-au îndrăgit.

DRAGOSTE ȘI TALENT

Astăzi, la centrul de copii ce funcționează pe lângă clubul Dinamo (în Capitală au luat ființă mai multe centre

similare), zeci de copii și adolescenți (între 11 și 17 ani), avînd la dispoziție fiecare dintre ei un echipament individual complet, se pregătesc metodic sub îndrumarea unui colectiv de antrenori.

„Nu un sistem de cumul al punctelor obținute de echipele de seniori și juniori ale aceluiași club, ca acel aplicat în campionatul orașului București, poate rezolva problema promovării tinerilor jucători. Nu sabia lui Damocles a locului în clasament trebuie să fie cheia. Ridicarea unui valoros contingent de juniori depinde de reala înțelegere a cluburilor față de această esențială problemă a fotbalului. Cine cîștigă bătălia juniorilor, își asigură schimbul de mîine”, ne spune antrenorul Petre Steinbach. Or, tocmai pentru că majoritatea cluburilor noastre, dintr-o condamnabilă nepăsare, dar mai ales din comoditate, nu au ținut seama de acest comandament, preferînd trans-

ferul unuia sau altuia dintre jucătorii formați de la o echipă sau cealaltă, a contribuit la insuccesele ce au marcat în ultimii ani activitatea fotbalistică de la noi.

Recentele hotărîri ale plenarei Consiliului general al U.C.F.S. privind selecționarea și instruirea micilor sportivi, anghenați într-un sistem competițional, asigură bune premise creșterii fotbalului românesc. La această acțiune trebuie să-și aducă contribuția, fără îndoială, cei mai pricepuți antrenori.

TURNEUL U. E. F. A. — 1965

După cîteva întîlniri de verificare în compania unor echipe divizionare omănești și a două reprezentative de juniori din străinătate, echipa noastră reprezentativă va lua startul în cea mai importantă competiție a fotba-

Cîteva dintre componenții lotului de juniori la antrenamente (de la stînga la dreapta): Boc, Dobrin, Gornea, Opreșan, Sătmăreanu.

liștilor juniori — turneul U.E.F.A. Și pentru a nu mai repeta insuccesul de la ultima ediție a turneului U.E.F.A., juniorii noștri și cei care îi pregătesc trebuie să înțeleagă că nu este de ajuns a însuși teoretic ansamblul de cunoștințe tehnice ci este necesar a le aplica pe teren. Trebuie imprimată conștiința necesității prezentării unui fotbal modern, cu toți factorii care decurg din aceasta și a unei pregătiri moral-volitive corespunzătoare.

Organizat în acest an în R.F.G., începând de la 15 aprilie, turneul U.E.F.A. are 8 grupe (serii) preliminare. Echipa noastră participă la jocurile grupei a V-a, împreună cu cele ale Suediei și Ungariei. Câștigătorii celor 8 serii se vor întâlni în sterturile de finală. Dacă se va califica, învingându-și adversarii, echipa noastră va întâlni pe câștigătoarea seriei a VI-a (Belgia, Anglia, Spania), una dintre cele mai puternice ale turneului.

Meciurile echipei noastre vor avea loc în 15 aprilie, la Karlsruhe, cu R.P.U. și în 19 aprilie cu Suedia, la Pirmasens.

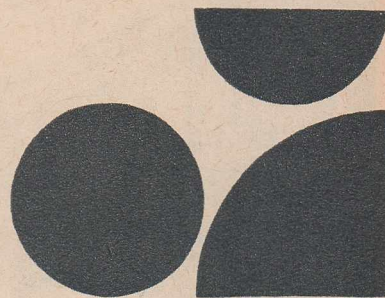
Finala turneului se va disputa la 25 aprilie la Essen, iar meciul pentru locurile 3-4, la Duisburg în aceeași zi.

Lotul român cuprinde pe Cornea, Pilcă, Rămureanu — Birău, Sătmăreanu, Boc, Păciulete, Crăciunescu — Dobrin, Zăroaie, Costache — Pantea, Lupulescu, Stanciu, Oblemenco, Opreșan, Dumitracu, Cuperman, Udoroaia.

La toți aceștia talentul există — o confirmă însăși selecția în lotul de juniori. Așteptăm să vedem în ce măsură dragostea lor pentru fotbal și mai ales condițiile excelente de pregătire pe care le au la dispoziție, îi vor determina să aibă un start pozitiv în apropiata ediție a turneului juniorilor europeni.

**D. SLĂVESCU
R. SCURTU**

Fotografii de Tr. PROSAN

Curățirea și degresarea covoarelor, carpetelor și tapiseriilor de la mobile și de la autoturisme se realizează cu ușurință folosind soluția „CARPETIN”. Soluția „CARPETIN” redă covoarelor și tapiseriilor culorile inițiale. Prețul unui flacon cu soluție „CARPETIN” — inclusiv buretele necesar curățirii — este de 6,60 lei.

C A R P E T I N

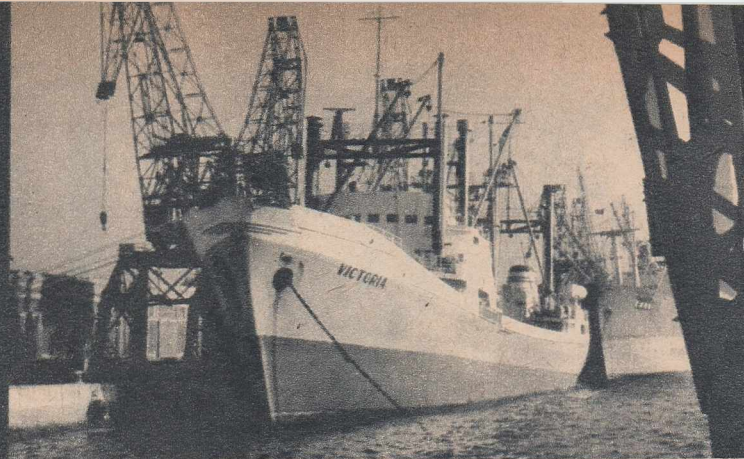
Soluția „CARPETIN” se găsește la toate magazinele și raioanele care desfac produse chimice.

„În centru, la Timișoara” : SEVER BARBU—LUGOJ

CITITORII FOTOGRAFAZA

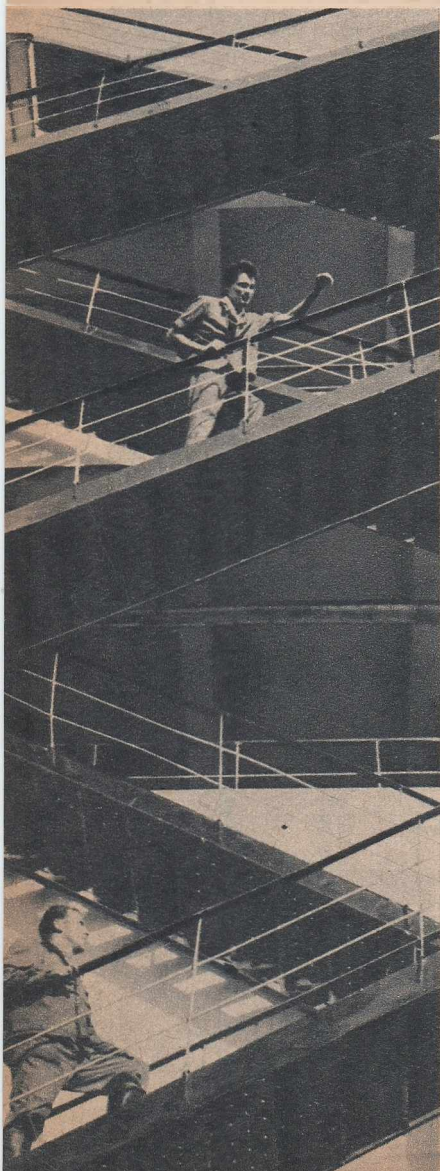
„În port” : A. CONSTANTINESCU — CONSTANȚA

„Se proiectează o stradă nouă” :
VICTOR VOICU — SIBIU

„Pe Rarău — cabana și
Pietrele Doamnei” :
V. DUMITRU—SUCEAVA

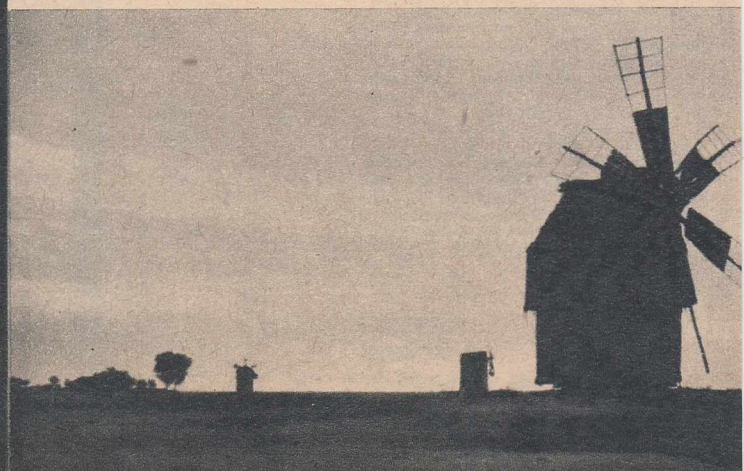

„Apă proaspătă din Arieș” :
FRÉDERIC SPATH — TURDA

„Trei fete de la noi” : ALEX. RIEGEHAUPT — PETROȘANI

„În inima Deltei” : MAXIM GHERASIM — TULCEA

◀ „Trepte” (la Combinatul de cauciuc sintetic din orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej) : prof. V. BOGDANEȚ — BACĂU

Printre cărți vechi

„S-a isprăvit această lucrare de mîna mea a umilului Nectarie..., mîna care a scris putrezește în mormînt, iar scrisul rămîne la sfîrșit“.

1

Pe paginile cărților cuprinse în expoziția „Miniatura și ornamentul cărții manuscrise în Țările Române în sec. XIV-XVIII“ și-au lăsat numele și gândurile nenumărați „pisari“ sau „dieci“ care, cu veacuri în urmă, și-au închinat toată viața caligrafiei, adică scrisului frumos. Acestei arte, atât de caracteristice epocii feudale, i-a fost consacrată o expoziție deschisă în cadrul Muzeului de artă al R. P. Române. Au fost adunate laolaltă, într-o expunere curgătoare, îmbrățișînd peste șase veacuri, șaptezeci și șase de manuscrise, dintre care patruzeci în original. Ele au fost selecționate din cîteva sute de exemplare, împodobite cu înfloriri sau miniaturi care se păstrează în bibliotecile și muzeele din București, Cluj, Sibiu, Putna, Dragomirna etc.

Oricît ar părea de ciudat — dată fiind vechimea manuscriselor — expoziția aceasta aduce cu ea un suflu nou, în primul rînd prin conținut, dar și prin prezentarea ei modernă.

Pentru prima dată s-a pus la dispoziția publicului larg un număr atît de mare și de variat de cărți-manuscrise, între care cea din Transilvania ocupă locul principal.

Descoperirea manuscriselor slavo-române, scrise de pisarii din Maramureș, Hațeg, Țara Birsei etc., depășește sfera mai limitată a istoriei de artă, interesînd în genere cultura românească. Cercetînd conținutul, scrisul și ornamentația acestor manuscrise, se poate constata că școala de pisari din Transilvania s-a format o dată cu aceea din Țara Românească și Moldova, cu care are nenumărate trăsături comune. Multe dintre manuscrisele expuse au fost cercetate pentru prima dată de marele arheolog și istoric de artă Al. Odobescu. Acum mai bine de un veac (1860), eruditul învățat și scriitor român, însoțit de desenatorul elvețian H. Trenk, a pornit să cerceteze tezaurul vechilor mănăstiri din Oltenia, pentru a cunoaște și a strînge vestigiile culturii noastre. Rezultatele acestei călătorii au fost transcrise în niște studii redactate cu claritatea de gândire și frumusețea limbajului unui mare învățat și scriitor. Astfel, poporul nostru a luat o mai amplă cunoștință de vechimea, valoarea și însemnătatea istorică a propriei sale culturi. H. Trenk, ale cărui desene s-au păstrat în cea mai mare parte în colecțiile Muzeului de

artă al R. P. Române, a lăsat imaginea fidelă a monumentelor vizitate și a obiectelor de artă sau a cărților cercetate. Al. Odobescu a trezit de fapt preocuparea pentru cărțile și obiectele de artă, care treptat au fost aduse în Biblioteca Academiei R. P. Române și în Muzeul de anticități de mai tîrziu, iar după mai multe schimbări au trecut în patrimoniul Muzeului de artă al R. P. Române. În cursul acestui veac, alți cercetători de seamă ca Gr. Tocilescu, I. Bogdan, N. Iorga ș.a., au contribuit cu munca lor la îmbogățirea cunoștințelor noastre despre cartea scrisă cu mîna în Țara Românească și Moldova.

Cea din Transilvania a rămas însă prea puțin cunoscută. De aceea cercetarea noastră, în vederea pregătirii acestei expoziții, s-a îndreptat mai ales asupra fondului de manuscrise păstrate în bibliotecile din Cluj, Sibiu, Brașov, Arad etc. Astfel s-a putut întregi și în acest domeniu aspectul unitar al artei din cele trei țări române, așa cum se oglindește în expoziție.

Corina NICULESCU

Șef al secției de artă feudală a Muzeului de artă al R. P. Române

2

1 Detaliu dintr-o miniatură din epoca lui Ștefan cel Mare.

Pisarii transcriu pe filele de pergament textele cu conținut teologic, didactic, istoric sau literar, înflorînd bogat literele majuscule și începuturile capitolelor sau ilustrînd textul cu miniaturi.

Pergamentul, adică pielea de vițel sau de ied special pregătită, a fost folosit pentru manuscrise în Moldova pînă în secolul al XVI-lea. Pe suprafața sa netedă ca hîrtia, mîna caligrafului aluneca liber și ușor, așternînd aurul pregătît din pulbere amestecată cu alcool și ulei, împreună cu culorile vii, extrase din sucuri de plante aduse din Orientul îndepărtat.

2 Scenă de ospăț cu muzicanți: miniatură dintr-un poem grecesc, în traducere românească, ilustrat de logofătul Petrache în anul 1787. Cele mai interesante miniaturi ale epocii sînt acelea care ilustrează literatura populară din veacul al XVIII-lea.

3 Portretul Doamnei Elena, soția lui Matei Basarab, dintr-un manuscris din prima jumătate a sec. XVII. Portretele de donatori sînt caracteristice miniaturii românești încă din veacul al XV-lea. În secolele următoare, ele apar frecvent, constituind interesante documente de viață și încercări de a se apropia de realitate, ale artiștilor epocii feudale.

3

Cadran

INTERNATIONAL

CIPRU: FRĂMÎNTĂRI DESDHISE ȘI PLANURI SECRETE

Cronica cipriotă a înregistrat în vremea din urmă destul de multe fapte puțin conduce la o nouă izbucnire a patimilor. Au mai reținut de asemenea atenția manevrele militare desfășurate la începutul acestei luni sub conducerea generalului Grivas, debaterile din Consiliul de Securitate privind prelungirea mandatului forței O.N.U., precum și relațiile despre existența unor planuri de răsturnare a președintelui Makarios. Dacă aspectelor pur tehnice ale manevrelor susamintite nu li s-a făcut decît o obișnuită publicitate, ziarurile au acordat în schimb o deosebită atenție generalului Grivas. Apariția unor fotografii ale sale în presă a coincis cu informațiile și aprecierile diferitelor ziare privind activitatea generalului. Astfel, „Le Monde” afirmă: „Anumite evenimente din ultimele zile au demonstrat că generalul Grivas... și-a întărit considerabil poziția, situându-se de fapt deasupra președintelui și a guvernului său. Pe plan politic, influența lui Grivas nu pare să fi sporit, iar numărul partizanilor săi a rămas același, dar forțele armate ale guvernului cipriot se găsesc acum sub controlul aproape absolut al vechiului șef al E.O.K.A...”

Ziarul cipriot „Haravghi” își informa la rîndul său cititorii că partizanii generalului elaborează un plan vizînd neutralizarea pre-

ședintelui Makarios și înlocuirea lui printr-un „consiliu național în fruntea căruia ar fi plasată o junta militară”. Potrivit ziarului, junta l-ar obliga pe Makarios să se limiteze la funcțiile sale religioase. Același ziar mai acuză cercurile favorabile lui Grivas de pregătirea terenului în vederea realizării Enosisului (alipirea la Grecia) printr-o lovitură de forță. În același timp partizanii generalului sînt calificați drept „oameni de paie ai N.A.T.O.” și acuzați de a sluji interesele americane. În această ordine de idei nu este lipsită de interes nici intervenția ziarului cipriot „Eleftheria”: „A venit timpul ca Makarios să vorbească”.

Presă mai reclamă o declarație oficială în urma dezvoltărilor ziarului „Agon” referitoare la un complot care ar urmări, încă din 1962, răsturnarea guvernului Makarios. Informațiile nu sînt fără fundament, se afirmă, dat fiind legăturile respectivului ziar cu cercurile guvernamentale și în special cu Ministerul de interne. „Agon” a precizat că Frazer Wilkins, fostul ambasador american, a fost implicat direct în complot. Publicînd ulterior noi amănunte, „Agon” a anunțat totodată că ministrul de interne al Ciprului a cerut procuraturii să deschidă o anchetă. Într-un articol recent, ziarul afirmă că persoana care să fie pusă în locul președintelui Makarios a și fost găsită. Ar fi vorba despre fostul ministru cipriot al comunicațiilor, Antonis Georgiadhis, care a fost adjunctul generalului Grivas în cadrul E.O.K.A. Georgiadhis a demisionat din cabinetul cipriot în 1961, în zilele primelor conflicte izbucnite între arhiepiscop și Grivas.

Afirmații asemănătoare s-au mai făcut și în trecut; chiar dacă nu au fost confirmate direct de evenimente, prezența și repetarea lor insistentă este notată cu atenție de opinia publică. Mai cu seamă în perioadele în care armele încep să tragă.

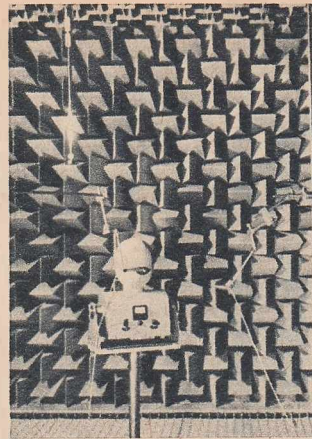
Eugen PHOEBUS

CENTENARUL TELECOMUNI- CAȚIILOR

Cea mai veche organizație internațională interstatală — Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor — își aniversază anul acesta centenarul. Devenită după cel de-al doilea război mondial instituție specializată pe lângă Organizația Națiunilor Unite, U.I.T. desfășoară o intensă activitate în domeniul colaborării între cele 120 țări membre (printre care și R. P. Română), pentru îmbunătățirea și folosirea rațională a mijloacelor moderne de telecomunicații. Festivitățile se vor desfășura la Paris în ziua de 17 mai, dată la care, în urmă cu 100 de ani, a fost încheiată Convenția internațională prin care a luat naștere U.I.T.

Dacă am vrea să stabilim două puncte de reper care să jaloneze evoluția vertiginoasă a telecomunicațiilor în acest secol de cînd își desfășoară activitatea U.I.T., putem începe prin a evoca momentul cînd Napoleon al III-lea a luat inițiativa convocării unei conferințe a principalelor state europene pentru reglementarea serviciului telegrafic internațional. Răzuniile acestei inițiative pot fi găsite în dificultățile administrative care existau în transmiterea, prin mesager, a telegramelor peste frontierele diferitelor țări. Rostul conferinței — la care au participat împuterniciții guvernelor din 20 de țări (cel al Turciei făcînd o mare parte din drum călare), a fost de a uniformiza aceste reguli de transmitere. Era anul în care saloanele literare pariziene discutau cu aprindere amănunțite perspective descrise în ultimul roman scris de Jules Verne: De la Pămînt la Lună...

Conferința radiocomunicațiilor

„Camera surdă” a laboratorului Comitetului consultativ internațional telegrafic și telefonic al U.I.T. și o „gură” artificială utilizată pentru relevarea caracteristicilor de transmisie a unui sistem de emisie telefonică.

spațiale ținută la Geneva în 1963 a dat parca un răspuns concret acelor discuții. Reprezentanții statelor la această conferință au căzut de acord să atribuie aproximativ 15% din totalitatea frecvențelor radioelectrice comunicațiilor spațiale, inclusiv mesajelor de pe ruta: Pămînt—Lună...

Dintre proiectele pe care Comisia de plan a U.I.T. le-a elaborat recent, unul relevă aspectele viitoare ale telecomunicațiilor terestre. Este studiul rețelei mondiale automate de telefonie, în urma realizării căreia abonații din diferite țări și chiar continente își vor putea vorbi fără a solicita intervenția centralelor internaționale. Dezvoltarea telefoniei pe glob — 90.000.000 posturi în 1954, 170.000.000 în prezent, aproximativ 600.000.000 în anul 2000 — apropie și momentul transpunerii acestui studiu în realitate. Peste 10—15—25 de ani ne vom aminti de el la fel cum ne gîndim astăzi, în momentul centenarului U.I.T., la romanele lui Jules Verne.

Cristian POPIȘTEANU

Delegații la Conferința de la Paris din anul 1865.

LONDRA FĂRĂ „SMOG”...?

O pinză de culoare plumburie, suspendată la 60 de metri înălțime deasupra caselor, acoperea orașul. Sondele au înregistrat grosimea acestui nor: 150 m. În miezul zilei mașinile circulau cu farurile aprinse, iar în imobile ardeau lumini. Eclipsă? Nu. Smog... Respirația era dificilă. Oamenii se asfixiau literalmente; un bilanț definitiv: 4.000 de morți în câteva ore. Acest oraș asediat de ceață și fum era Londra anul 1952.

Catastrofa a determinat parlamentul britanic să ia în discuție smogul. În 1956 a fost adoptat celebrul Clean Air Act, care reglementează în mod strict problema folosirii combustibilului. În primul rînd era vorba de arderea cărbunelui în scopuri domestice, fără autorizație, excepție făcînd așa-zisul „cărbone fără fum”. Instalațiile de încălzit au trebuit în mod necesar să fie înzestrate cu filtre cu amoniac care să purifice gazele de combustie. Industria a fost la rîndul ei obligată să adopte măsuri adecvate ca să nu infesteze aerul. Cerul Londrei trebuia spălat de tonele de reziduuri provenite din arderea cărbunilor și a gazelor, de funingine, cenușă și acid sulfuric care, întîlnind în vreme de ceață mii de picături în suspensie, formau celebrul smog care dădea orașului acel farmec insolit despre care vorbea și Dickens. Clean Air Act a decretat și „zone fără fum”, care cuprind regiuni întregi ale țării și cea mai mare parte a Londrei.

Că aceste măsuri severe au fost necesare o demonstrează cercetările științifice cu privire la poluarea aerului. Se știe că un om (de talie mijlocie) inspiră circa 13.000 litri de aer pe zi. Fiecare litru conține 2 milioane de particule nocive de dimensiuni mari și alte multe milioane de dimensiune mijlocie. Compoziția acestora: de la funingine, la pudra de cenușă, de la materii grase, la o mare varietate de acizi corosivi. Reziduurile enumerate provin mai ales din proasta combustie a cărbunilor. Un argument împotriva infestării atmosferei este calculul aproape incredibil făcut în Anglia: dacă s-ar recupera toate aceste deșeuri, ele ar reprezenta producția anuală a 10.000 de miniere. Alte calcule au arătat că în marile orașe industriale britanice pinza de particule diminuează iarna iradiția solară cu 50—60%. Iar Comitetul Beaver a estimat că smogul costă guvernul englez 300 milioane de lire.

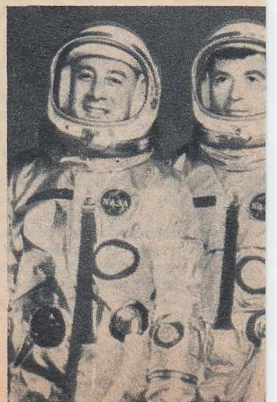
De sute de ani cărbunele încălzește locuința insularului britanic.

Muncitorii constructori din Roma, aflați în grevă, au organizat o manifestație pe străzile capitalei italiene cerînd mărirea salariilor și îmbunătățirea condițiilor de muncă.

Aspect de la lucrările celui de-al V-lea Congres arab al petrolului. Au sosit la Cairo pentru a participa la Congres aproximativ 1.000 delegați din țările arabe precum și din alte 21 de state, printre care și R.P. Română.

Cosmonauții Virgil F. som (stînga) și John W. Young — primul cuplu american lansat în spațiu, la bordul vehiculului spațial „Gemini 8”. După trei rotații în jurul pămîntului, în timpul cărora au efectuat un număr de manevre care au modificat și orbita navei, cei doi cosmonauți, folosind sistemul rașucării, au amerizat în oceanul Pacific.

O colaboratoare a Consiliului de cercetări medicale analizează o probă de smog în fața catedralei Sf. Paul.

nic. Prima lege împotriva acestui combustibil, mai precis a urmărilor lui nefaste, a fost decretată în 1273. Dar cerul marilor orașe, care s-au dezvoltat neconștient, a fost acoperit în permanență de ceața neagră. Specialiștii s-au întrebat: vor scăpa Londra și așezările industriale de smog? Răspunsul: ceea ce a adus Clean Air Act o doar o ameliorare — salutară, desigur. Smogul însă, va dispărea numai cind cărbunele va fi cu totul înlocuit de alte surse energetice.

I. CORIBAN

POPULAȚIA GLOBULUI ÎN ANUL 2000

Belgradul va găzdui în septembrie 1965 Congresul mondial al populației, organizat sub auspiciile O.N.U., în colaborare cu U.N.E.S.C.O., F.A.O., O.M.S. și alte organizații internaționale. Un recent studiu al O.N.U., intitulat „Provisional report on world population prospects, as assessed in 1963” (Raport provizoriu asupra perspectivelor creșterii populației globului, după datele din 1963), prezintă date deosebit de interesante, din care se deduc ipoteze privitoare la creșterea numărului de locuitori al planetei noastre până în anul 2000. Raportul este un fel de „material de lucru” pus la dispoziția viitorilor participanți la Congresul de la Belgrad.

Raportul prezintă o situație a creșterii demografice a populației pe următoarele regiuni: Asia orientală, Asia meridională, Europa, Uniunea Sovietică, Africa, America de Nord, America de

Sud și Oceania. În condițiile încetinirii ritmului actual de creștere demografică, regiunile mai sus enumerate vor fi locuite în anul 2000 de populații numărând cifrele de mai jos (în milioane de locuitori). În paranteze sînt date cifrele care s-ar înregistra în cazul menținerii actualului ritm de creștere.

Asia orientală 1.284 (1.803), Asia meridională 2.232 (2.598), Europa 527 (571), Uniunea Sovietică 353 (402), Africa 768 (860), America de Nord 354 (388), America de Sud 624 (756), Oceania 31,9 (32,5).

Cauza principală a acestei creșteri rapide a numărului locuitorilor constă pe de o parte în reducerea procentului mortalității generale, iar pe de altă parte în creșterea natalității și a vârstei medii a populației.

N. NICOARĂ

FONDURI PENTRU EXTREMA DREAPTĂ AMERICANĂ

Recent, ziarul „New York Times” a dat o serie de informații, nu lipsite de interes, în legătură cu activitatea din lunile din urmă a societății extremiste de dreapta „John Birch”. În ultimul număr al buletinului pe care această societate îl editează periodic, președintele ei, Robert Welch Jr., anunță că fondurile primite de „John Birch Society” în 1964, și

care s-au ridicat la 3.200.000 dolari, au întrecut de două ori sumele corespunzătoare din 1963. Aceste fonduri au fost obținute prin „donății”.

Se pare că anul acesta bogații „donatori” — care, din motive lesne de înțeles, preferă uneori să rămână anonimi — vor fi încă și mai darnici ca în trecut. În ianuarie 1965, „statul de salarii” al organizației s-a dublat față de 1964. Numărul funcționarilor permanenți la sediul central al asociației, din Belmont, statul Massachusetts, va crește anul acesta de la 100 la 150.

La Washington urmează să se creeze un birou condus de Reed Benson — fiul fostului ministru al Agriculturii, Ezra Benson — căruia îi va reveni sarcina de a intensifica propaganda birchistă printre membrii Congresului.

Desigur nu este de așteptat ca acest buletin destinat publicității să furnizeze informații complete asupra situației financiare, asupra sprijinitorilor din umbră — printre care se află reprezentanți ai unor mari monopoluri — sau asupra planurilor politice reale ale birchistilor. Dar chiar și cele câteva date de mai sus evidențiază că cercurile extremiste care stau în spatele organizației „John Birch” și al altora similare, continuă, în ciuda înfringerii politice suferite anul trecut, să rămână active și în 1965.

L. NIȚESCU

CĂMILA ÎN ATENȚIA U.N.E.S.C.O.

Chiar și în epoca noastră, cînd tehnica pătrunde peste tot, cămila continuă să fie încă de netalocuit din funcția ei de „corabie a desertului”.

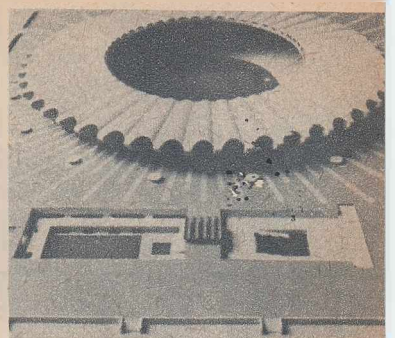
Pînă acum, datorită legendelor și erorilor științifice, cunoștințele relative la „sobrietatea” acestui

animal erau confuze și contradictorii. Se spunea, bunăoară, că rezistența cămillei la sete se datorează posibilității pe care o are de a-și păstra apă de rezervă în anumite părți ale corpului, mai ales în cocoașe. Unii oameni de știință susțineau că apa de rezervă este păstrată într-o pungă specială în stomacul cămillei.

U.N.E.S.C.O., în cadrul campaniei pentru studierea și rezolvarea problemelor zonelor aride ale globului, a întreprins în ultimii ani o seamă de cercetări cu privire la adaptarea oamenilor și animalelor la condițiile de viață din pusturiile lipsite de apă. Un grup de specialiști de la universitățile americane și olandeze, sub conducerea profesorului Schmidt-Nielsen, au creat o bază de cercetări U.N.E.S.C.O. la Sidi-bel-Abbès (Algeria), unde timp de trei ani s-a studiat viața cămillelor. Rezultatul cercetărilor a dus la aflarea „secretului” și la anularea legedelor și erorilor științifice existente cu privire la acest animal. Iată câteva date mai importante: o cămilă poate răbda de sete timp de 17 zile, în care perioadă pierde o treime din greutatea sa. După acest post ea bea dintr-o dată (în 7-8 minute) pînă la 104 litri de apă. La trei zile după adăpare, în stomacul cămillei nu se mai poate găsi nici o picătură de apă, deci „punga secretă” nu există. Cum se explică atunci rezistența cămillei la sete? Cămila, singură între toate animalele, are facultatea de a-și regla temperatura corpului apra a o aduce aproape de mediul înconjurător: dimineța — 34,2°, la amiază — 40,7°. De asemenea își reglează perfect pierderile de apă: urina normală: 7 litri pe zi, iar la însetare 0,500 litri. Transpirația e redusă la zero în timpul înșelării. Deci după adăpat apa se risipește uniform în organismul cămillei și se pierde treptat (104 litri în 17 zile).

Cu aceste cercetări s-au elucidat problemele puse științei de viața cămillei, dar mai rămîne o întrebare: cum poate primi corpul cămillei o cantitate sît de mare de apă fără consecințe? La această întrebare au răspuns, anul trecut, o serie de cercetători, care au stabilit că globulele roșii din singele cămillei sînt de formă ovoidală și au facultatea de a se umfla, fără inconveniente, pînă la dublare, cedînd apoi treptat lichidul primit.

I. MUNTEANU

PROIECT APROBAT, CONSTRUCȚIE AMINATĂ...

În sfîrșit, alegerea a fost făcută. Jurul, constituit pentru a se pronunța asupra proiectelor prevăzute în vederea construirii unui nou stadion parizian, s-a oprit asupra proiectului arhitectilor G. Bernard — realizatorul noii clădiri a Casei Radioului — Dondel și Dhuit. Stadionul, care ar urma să fie construit în imediata apropiere a pădurii Vincennes, este circular și acoperit, pentru a-i putea feri de intemperii pe cei 100.000 spectatori. În afara terenului de fotbal și rugbi, el va cuprinde diferite anexe sportive, două piscine, săli de sport, de întîniri (1.200 locuri), de spectacole etc.

Alegerea făcută — de altfel și ea după tergiversări care au durat circa un an, inițial fiind proiectat ca prima piatră să fie pusă în toamna anului 1964 — n-a însemnat însă și momentul trecerii la construcția propriuzisă. O problemă o constituie încă găsirea suplimentului de fonduri pentru acoperirea sumei la care se ridică devizul: 140 milioane franci, cifră cu 40 milioane mai mare decît s-a prevăzut. Dar îndeosebi s-a ridicat problema oportunității unei asemenea construcții în momentul de față — cu atît mai mult cu cît nici o manifestare sportivă din ultima vreme n-a adunat mai mult de 40.000 spectatori, iar posibilitatea organizării Olimpiadelor sau altor mari competiții în viitorul apropiat este ca și exclusă. Un consiliu interministerial, luînd recent în dezbatere tocmai acest aspect, a hotărît că deocamdată există alte proiecte mai urgente pentru înzestrarea socială și sportivă a regiunii pariziene...

I. C.

Organizarea unor manevre N.A.T.O. în Jutlanda (Danemarca), cu participarea soldaților vest-germani, a stîrnit indignarea populației locale care și-a exprimat protestul așezîndu-se pe șoselele pe unde urmau să treacă trupele.

Los Angeles. Un original grup de demonstrații, reprezentînd mai multe generații de americani, cer intervenția trupelor federale pentru a se pune capăt dezlănțuirilor rasiste din statul Alabama.

